

62. 64

DE
IVRIBVS ET IVDICE
COMPETENTE
LEGATORVM,

vom
Recht und eigentlichem Richter
der Abgesandten,

DISSERTATIO IVRIS GENTIVM
ET PVBLICI VNIVERSALIS

QVAM
AVSPICIIS

IO. LAVRENTII FLEISCHERI, ICTI

AVGVSTISSIMO PORVSSIAE REGI A CONSILIIS AVLICIS
ET IVRIVM PROFESSORIS ORDINARII
IN FRIDERICIANA

CONSENTIENTE
ILLVSTRI IVRECONSVLTORVM ORDINE

PVBLICAE ET PLACIDAE ERVDITORVM
CENSURAE SVBMITTIT

IN AVDITORIO MAIORI

D. III. NOVEMBRIS MDCCXXIV.

NICOLAUS LVDOVIC. DE SCHARDEN

HALLENSIS MAGDEBVRGICVS

AVTOR ET RESPONDENS.

SECUNDA EDITIO EMENDATIOR.

HALAE MAGDEBVRGICAE,

TYPIS IOANNIS FRIDERICI GRVNERTI.

MDCCXLV.

(9)

LE GATORM.
COMPETENTE
VARIVAS ET IV DICE
DE
Dissertatio Iuris Gentium
Auctore
JO. LAURENTII FLEISCHERI, IURIS
CONSULTI
IN THEODORICANA
CONSENI TIT
INSTRUMENTUM
PUBLICUM ET PLACITUM
CENTURAE
PER AUDITOREM
DE THEODORICANA
NICOLAUS ADOLPHUS DE SCHARDEN
HABENS
AVCTOR ET RECTOR
FACULTATIS
PHILOSOPHICAE
UNIVERSITATIS
ALMAE
MAGNAE
VINDOBONENSIS
AUSP. AUSTRIACAE
A. 1754. CL. 12.

Q. D. B. V.
 DISSERTATIONIS
 DE
 IURIBVS ET IUDICE
 COMPETENTE
 LEGATORVM.

CAP. I.
 PRINCIPIA IN SEQVENTIBVS
 VSVI FUTVRA EXHIBENS.

§. I.

namvis de Iuribus & Iudice compe- Ratio iur.
stituti.
 tente Legatorum multi plenis ope-
 ribus & ex instituto scripserint, nec
 pauci singula capita seorsim fuerint
 prosequuti; nihil tamen vereor vt,
 qui mea legerit, crambem bis co-
 ctam appositam fuisse sit existima-
 turus. Non enim futurum est,
 opinor, vt deprehendat hic exscri-

ptas sine discrimine aliorum rationes, quibus pro sua singuli sen-
 tentia stabilienda vsi sunt; aut congestam rudem & inconditam
 exemplorum molem ab omni historia petitorum, quippe quæ

ad rem e iure gentium, hoc est ex naturæ legibus ad negotia gentium applicatis euincendam parum profecto conferunt, mores docent gentium; non ius gentium aliquod efficiunt, vti quidem visum GROTIUS (a) fuit & BYNKERSHOEKIO (b) aliisque (c). Quod enim cum alienissimum ab instituti mei rationibus existimem, eaque via incedendum mihi sit, qua per contrarias de Iuribus & Iudice Legatorum sententias, eluctari feliciter contingat; illud potius, animum ad scribendum appellens, mearum esse partium reor, vt penes quam sententiam stet veritas intelligam adstruamque ac deriuem, quæ veriora mihi videntur, ex solidis ac indubiis naturalium Legum argumentis.

quæ porro
explicatur

§. II. Legatos non subesse Iurisdictioni Rerumpublicarum & Imperantium, apud quos Legationem obeunt, non ab illis puniendos, nec compellendos ad officia quæ aliis debent, ast remittendos, ad eum qui misit Legatos, vt ille de iis statuatur, illud vero GROTIUS & plerique alii, qui de Legatis eorumque Iuribus & Iudice commentati sunt, existimant; profecto multum operæ in stabilienda asserendaque Grotii sententia videntur collocauisse BYNKERSHOEKIUS, (d) STEPHANUS CASSIUS, (e) WIQVEFORTIUS, (f) FRANCISCUS ALBERTUS PELTZHOFFERUS, (g) RICHARDUS ZOVCHEVS, (h) Professor quondam Oxoniensis BARBEYRACIUS (i) alique; quos vero & reliquos GRO-

(a) De iure belli & pacis Lib. II. Cap. XVIII. §. I. & II.

(b) De Iudice competente legatorum Cap. III. §. XI. XII. & Cap. XXIV. §. X.

(c) Quos vide apud THOMASIVM in iurisprudencia diuina Lib. I. Cap. II. in nota ad §. 106.

(d) De Iudice competente Legatorum; quem librum gallico sermone donatum sub Titulo: *Traité du iuge competent des ambassadeurs tant pour le civil que pour le criminel* in lucem misit Ioannes Barbeyracius antecessor Groningensis an. MDCCXXIII.

(e) In diatribe de Iure & Iudice Legatorum; prodiit Francofurti an. MDCCXVII.

(f) Dans son Ambassadeur.

(g) In Arcanis status lib. IV. §. 10. 13. & 14.

(h) In solutione quæstionis veteris & nouæ siue in Diss. de legati delinquentis Iudice competente; quæ prodiit cum notis Christiani Henelii, Colonia ad Spreum MDCLXIX.

(i) In notis ad Puffendorffium Lib. VIII. Cap. IX. §. 12. & in notis ad Grotium non ita pridem Gallice editum.

GROTHII sententiæ addictos v. g. VLRICVM HVBERVM, (k) CAESARINVM EÜRSTENERIVM, (l) sub quo nomine illustris quondam LEIBNITZIVS latere voluisse creditur (referente CAS- sio Sect. I. §. 7. de iudice legatorum) taceo. Siquidem illos ple- niori calamo recensuerunt STRVVIVS (m) & BYNKERSHOE- KIVS. (n) Etsi vero plerosque idem de Iuribus & Iudice Lega- torum cum Grotio sentire videas, non desunt tamen qui diuor- tium ab hac Grotii sententia fecerunt. Legatos omnes, Impe- rantium ad quos missi sunt, iurisdictioni vel criminali solum vel etiam ciuili obnoxios existimantes; in priorem censum ve- nire, ANTONIVS de VERA (o) videtur, in posteriorem FELIX de OLIVA, (p) FRIDERICVS de MARSELAER (q) & illustris quondam COCCEIVS. (r) Quam ego sententiam, quum grauissimis rationibus & præ aliis ponderosioribus inniti sim persuasissimus, operam, quantum per vires infra mediocrita- tem positas licebit, dabo, vt ex solidis eam principiis dedu- cam deriuemque. Quia vero rationibus pugnandum est non exemplis, vt parcus in iisdem sim, e re mea esse duxi, eam etiam ob rationem cum plena manu in omnibus de Iuribus & Iudice Legatorum commentatoribus hæc congesta reperian- tur mihi breuitatis studium sit commendatissimum; Illud a Lectore beneuolo, antequam rem ipsam adgredior, mihi ex- peto, vt primitias academicas, vt iuueniles conatus, vt tenuem hanc leuemque opellam æqui bonique consulat; DEVS autem supremus rerum omnium studiorumque moderator adsit scri- bendis.

§. III. Pono in principio Fines esse, quos omnes respubli- cæ intendunt, salutem earundem & securitatem; quæ in eo po- tissimum consistunt, vt quibuslibet in republica felicem agere vitam

Salus & secu-
ritas sunt fines
rerum publi-
carum

A 2

(k) De Iure publico.

(l) De Iure Suprematus principum Germaniæ.

(m) In Bibliotheca Iuris.

(n) Cap. XXIV. de Iudice competente Legatorum.

(o) dans son parfait ambassadeur Lib. I. Sect. 45.

(p) De foro Ecclesiæ parte III. Quæstione 12. num. 16. & seqq.

(q) In Legato.

(r) In Dissertatione de Legato sancto sed non impuni.

CAP. I. PRINCIPIA IN SEQUENTIBVS

ad quas multa
media faciunt.

vitam & a metu bellorum læsionumque immunibus esse contin-
gat; Quumque multa ad hunc finem obtinendum faciant, ac
inter hæc non postremum sibi locum vindicent, integra alterius
reipublicæ cum altera commercia, compositiones bellorum, fœ-
dera aduersus minantes crescentium rerumpublicarum potentia-
tus, cum aliis inita; amicitia Principum regentium, & id genus
alia; Cumque exploratæ veritatis sit, quæ aliquid conferunt ad
salutem publicam, ea omnia curæ cordique esse rebus publicis
debere; consequitur vt bellorum compositiones, fœdera, com-
mercia, sint summa ope & studio a publicis rebus earumque
moderatoribus promouenda.

Inter quæ Le-
gationes.

§. IV. Quæ vero vt rite, ac quemadmodum salutis publicæ
interest, succedant, vt commercia inter respublicas facta tectaque
conferuentur, & lætiora subinde incrementa capiant, aut lapsa
pristino splendori restituantur, vt sopiantur bellorum gliscentes
flammæ, vt ineantur fœdera immunes ciuium animos a metu
vicinorum potentium redditura; cum vacare his rebus non ipsi-
met Principes semper possint; consultissimum æque est ac ne-
cessarium, certos inuicem & idoneos homines legari, definita
instructos potestate, ad concludendum de rebus ad salutem pu-
blicam pertinentibus, v. gr. de stabiliendo prouti par est com-
merciorum inter respublicas ordine, de pace, de ineundis fœ-
deribus &c. Idem fieri opus est, nimirum vt idonei inuicem
homines ablegantur, quando mutuas ac propensas Imperan-
tium voluntates conseruari conuenit, qui aliis imperantibus no-
mine sui Principis, quæ ex humanitate proficiscuntur officia,
persoluant, certis cærimoniarum solennitatibus defuncturi; ex-
teris principibus felices rerum euentus gratulaturi, & id genus
alia. Cumque soleant etiam a Principibus mitti, qui priuatas
ipsorum res apud alios principes vel respublicas agant, v. gr. qui
nomine suorum principum matrimonia contrahant, pecunias
accipiant &c. illud ex his omnibus intelligitur si quid conclu-
dendum est alteri Reipublicæ cum altera aut Principi cum altero
negotii; quia non ipsi Principes aut moderatores rerumpubli-
carum his rebus operam omni tempore impendunt; tunc esse vt
idonei ab alterutra parte, ad alteram homines mittantur necessa-
rium & consultissimum.

§. V.

§. V. Eiusmodi vero homines Principum vel rerum publi-
carum nomine ad alias respublicas vel principes missi: LEGATO-
RVM (s) veniunt Titulo; quare efficitur, vt *Legatus sit persona*
publico reipublicæ vel priuato Principis nomine apud aliam rem-
publicam vel principem certa negotia tractandi potestate instructa.
Fluit ex hac definitione (I) non Legatos solum apud exterarum gen-
tes ea agere quæ salutis reipublicæ ipsorum intersunt, sed curare
etiam priuatas principum res, vide (§. IV.) deinde (II) quia ob
certum finem mittuntur Legati vt nimirum aliqua principis aut
publico nomine negotia tractent; qui finis *causa mittendi* dici-
tur, facile, existimo, est ad intelligendum sub voce *Legationis* &
Legatos comitesque ipsorum & causam mittendi comprehendendi
& (III) Legatos esse Ministros publicos quia publica negotia tra-
ctant, publica autem negotia sunt quæ concernunt salutem &
securitatem Reipublicæ. Cæterum non omnes Legati mittun-
tur;

A 3

(s) Varia est apud veteres vocis legati acceptio, nam & vsurpatur (I) pro iis
qui exercitibus præerant: interque hos qui Principis siue Imperatoris parti-
bus in administrandis bellis regendisque exercitibus fungebantur *Legati con-*
sulares dicti; vt illi *Prætorii & legati Legionum* qui singulis Legionibus præ-
fecti; confer Tacitum Agricola Cap. VII. & Lipsium, in II. annalium Taciti
præcipue de militia Lib. II. Dial. XI. Etiam eos Legatos dicebant, qui pro-
consulum prouinciarum absentium vices gerebant, & iurisdictione vicaria
utebantur, vid. L. 13. D. de officio proconsulis & L. 1. §. 1. *de officio eius cui*
mandata est iurisdictione, Noodtium in comment. ad pandect. h. t. Hanc Le-
gati vocis acceptionem confirmat C. Nepos in vita Attici Cap. VII. vbi *Mul-*
torum consulum prætorumque inquit, *præfecturas delatas sic accepit vt* *minem*
in prouinciam sit secutus, qui ne cum Q. quidem Cicerone veluerit ire in Asiam
cum apud eum LEGATI locum obtinere possit. Accipitur tamen vox Legati et-
iam eodem sensu ac vsurpauit: Ita Cicero ad Atticum *Legatos cum auctoritate*
mittere inquit & Liuius: *Legatos mittere de pace* &c. ad quæ confer L. 8.
& 17. Lib. L. Tit. VII. D. de Legationibus. Cæterum illud moneo Lega-
tos olim oratores appellari solitos fuisse vt ex Virgilio *Æneadum* lib. II. colli-
gere est. Centum ORATORES inquit ibi *Æneas, Augusta ad mania Regis*
ire iubet; vid. Festum & Varron. lib. VI. de LL. Quæ vltius de vocis Legati
apud veteres acceptione dici possent vid. apud PRESBEVTAM; (quem Bar-
bæyracius in notis ad Bynckershœckium Cap. I. §. III. HENNINGVM esse pu-
tat) de Iure Legationis statuum Imperii §. 38. Stephanum CASSIVM sect. II.
§. 25. aliosque. Hodie Legati Ambassadeurs, AMBASCIATORES, dicuntur
quam vocem origine Hispanica esse deductam, ab *ambior* quod mittere signi-
ficat; arbitratur PRESBEVTA §. 42.

Diuisio lega-
torum in

Plenipoten-
tarios,
ordinarios,

Extraordina-
rios.

Cum Chara-
ctere repræ-
sentat iti.

tur; sed solent etiam interdum commorantibus in republica, ad quam fungi Legatione debent, negotia aliqua expediendi, a Principibus & Rebus publicis potestas demandari. Quod Principi Radziuilio anno 1633. in Hollandia aliisque factum. (t)

§. VI. Quia vero omnes Legati, aut concludendi quæ ad salutem Reipublicæ pertinere videbuntur publico nomine, aut priuata Principum negotia tractandi potestate instructi sunt per §. 5. ideo Legatorum differentia ex discrimine concessæ potestatis deriuandæ sunt; (I) Potestas illa vel *limitata* esse vel *illimitata* potest; Qui *illimitata* gaudent potestate, i. e. *libertatem tractandi & concludendi plenam habent*; dicuntur *Plenipotentarii*; unde Plenipotentarii nomen non honoris est sed potestatis. (II) Vel est *generalis* vel *particularis*: *generali* ad concludenda & agenda negotia varia potestate instructi, illos *ordinarios* appellare in mores iuit, notantibus BYNCKERSHOEKIO, (u) FÜRSTENERIO (x) aliisque. Ac quum eiusmodi Legati, longiori ac alii tempore soleant in republica ad quam missi sunt, commorari, etiam *assiduas* has vocant *legationes* quibus id nimirum simul negotii datum est, vt, nequid ibi detrimentosi decernatur aduersus salutem publicæ rei, cuius nomine Legatione funguntur, curent, caueantque. *Extraordinarii* (y) dicuntur *Legati, qui particulare negotium Reipublicæ aut Principis nomine gerunt, aut ad certum actum expediendum mittuntur.*

§. VII. Exinde quod Legati Reipublicæ aut Principis negotia gerunt, conficitur vt sint rerum publicarum & Principum a quibus mittuntur, mandatarii; Cumque ea agant, quæ ad respublicas & principes pertinent, absque ipsis forent expedienda & cum in tractandi commissa negotia potestate similes reipublicæ aut Principe a quo missi sunt, habeantur; ideo aliqua ratione omnes Legati rempublicam & Principem repræsentare, dicendi sunt. Ast qui cærimoniarum solennitatibus Principum nomine fun-

(t) Confer Stephanum CASSIVM in diatribæ de iure & iudice Legatorum Sect. II. §. 25.

(u) Cap. I. §. 3. de Iudice Legatorum.

(x) De Iure suprematus principum Germaniæ. Cap. VI.

(y) Confer Bynckershœckium & Fürstenerum l. c. & Presbeutam.

funguntur; v. gr. solennes nuptiarum ritus celebrant, ad solennia funebria, baptismalia comparent, nomine Principum: illi, cum peculiari ratione partes Principum suorum agant; soli dicuntur *repræsentare Principis personam*, & fulgere, *Charactere repræsentatitio*. Habeo auctoritatem FÜRSTENERII qui Cap. VII. qui ad obeunda solennia, inquit, funebria, nuptialia, baptismalia, ad præstandum homagium, ad coronationes aliasque publicas cærimonias veniunt, vt illum ad quem aut a quo mittuntur præsentia sua honorent actuique interueniant. Illos personam Domini repræsentare consentaneum est i. e. eo in loco collocari qui Domini esset & illis honoribus affici qui Domino haberentur quousque scilicet ratio Ministrum Domino succedere patitur; vnde ratio fluit cur, qui ab Electoribus ad coronationem Imperatoris Legati mittuntur, caractere fulgere repræsentatitio soleant. Hinc postea FÜRSTENERIVS *Charactere repræsentatitium* definit, ius fruendi iisdem honoribus, quibus frueretur is qui repræsentatur, si præsens esset, in quantum fert ratio aut consuetudo. Et profecto qui repræsentare alium debet, in quibus ipsum repræsentat; in iisdem similis illi fit oportet; Quare cum Principibus ac Imperantibus, celebriores honorum cultus ac ipsorum ministris deferantur; vt actus & solennitates, ad quas obeundas mittuntur Legati cum *Charactere repræsentatitio*, efficiantur illustriores, & idem sit ac si ipsorum Domini solennibus interuenirent, iisdem ac illi frui honoribus solent; Hinc vero elucescit (I) in quibus non repræsentant & in quibus non similes Domino haberi possunt, in iis nec Legatos gaudere *Charactere repræsentatitio*: (II) nec a mittente solum, vt hoc *Charactere* insigniti sint Legati dependere, sed ab eo etiam ad quem mittitur Legatio, vt eo iure fruantur, esse concedendum; vti vberius infra expositurus sum. Atque ex his ratio repetenda est limitationis quam FÜRSTENERIVS addit *in quantum fert ratio & consuetudo*, fert autem ratio vt repræsentent Dominum, in quantum similes esse ipsi possunt, aut idem est, ac si adesset ipse, qui misit eiusmodi Legatos, Princeps; & *consuetudo*, quousque Legatos hoc iure vti, respubiæ aut Principes ad quos veniunt, pariuntur, aut pari consueverunt. Ex quibus, quæ de *Charactere Legatorum repræsentatitio* dixi, omnibus infero errare STEPHANVM CASSIVM §. 26. &

& seqq. Sect. II. de Iudice Legatorum, omnes Legatos *Maiestate* Reipublicæ insignitos deprædicantem; quomodo enim, qui in aliquibus saltem principem aut rempublicam repræsentant, illi maiestate pollerent? qui repræsentat non is est qui repræsentatur, sed similis illi habetur tantum, nec vero in omnibus aut in quibus repræsentat. Quomodo maiestatem competere Legatis diceremus, cum & iure & potestate regendæ reipublicæ; in quibus maiestas consistit; destituantur? Et condonandum hoc CASSIO esset, si fictitio saltem nomine maiestatem præ se ferre reipublicæ aut Principis Legatos arbitrareretur, nam qui finguntur Maiestate insigniti esse, reuera non sunt; At & hoc negat increpans GROTIUS quod fictionem eiusmodi admiserit: defendit autem GROTIUM BARBEYRACIUS (z) Nec mirum inde Stephanum CASSIUM falsissimum sibi de *Character* Legatorum *repræsentatio* conceptum formauiſſe quem quisquis facile, qui §. 35. Sect. II. CASSII cum disputatis in hoc paragrapho conferre voluerit, animaduertet.

Maiores &
minores.

§. VIII. Qui mittuntur Legati cum *Character* *repræsentatio*, illi *maiores* seu *primi ordinis* vocantur notante FÜRSTENBERGIO, (a) & PRESBEUTA (b) ut *minores* seu *secundi ordinis* qui eiusmodi *Character* destituuntur. Porro distinguuntur Legati *adiectio honore* (c) in *Ambassadeurs* & *Envoyes*, *Gesandten*, *Abgesandten*: *Ambassadeurs* illi sunt qui in eminentiori dignitatis gradu apud mittentes constituti sunt; & proinde ac alii habentur honorificentiores. Reliquas, quæ inter Legatos solent annotari, differentias cognituros ad auctores, qui de his commentati sunt, ablego; mihi sufficit eas euoluisse quæ vsui erunt in sequentibus futuræ; Illud moneo quia Legati Reipublicæ aut principis negotia apud alium Principem aut rempublicam agunt per (§. IV. & V.); exinde consequi, ut nec *Commissarii*, quippe iurisdictionem eius a quo missi sunt non egredientes, nec *agentes* qui priuata priuatorum negotia gerunt, *nec de legati subditorum ad principem* &c. sint Legati appellandi.

§. IX.

(z) In notis ad Bynckershœckium de foro Legatorum §. I. Cap. VIII.

(a) Cap. VI. pag. m. 26. de iure suprematus.

(b) De iure Legationis principum Germaniæ §. 47.

(c) Vide FÜRSTNERIUM cap. VI.

§. IX. Cum Legati sint rerum publicarum & Imperantium Instructi sunt mandatarii (§ VII.) necesse est, ut quousque extendere se debeat legati eorum tractandi negotia potestas; quæque agenda ipsis sint & concludenda, præscribantur Legatis; nec non ut litteras accipiant, quibus se missos ad hæc vel illa expedienda negotia, a *Republica*, quam nominant, *Reipublicæ* ad quam mittuntur, probent; Eiusmodi litteræ vocantur *credentiales*, quæ proinde sunt litteris *credentialibus* a Legatis, Imperantibus alius *Reipublicæ* ad quam mittuntur tradendæ, quibus & ob quæ negotia expedienda & qua cum potestate, & qui legatus missus sit, indicatur; Quare qui litteras *credentiales* suo nomine accipiunt, sunt Legati & vice versa; In quibus vero quæ agenda legatis sint & concludenda ipsis præscribuntur; illas instructiones appellant; Quæ proinde Legatis instructionibus sunt *regulæ agendorum & concludendorum*. Cumque ad expediendam Legationem ut securi in *Rempublicam* intromittantur transeantque Legati opus sit; expetere solent & consequi litteras *salutis fidei publicæ* seu *liberi commeatus*, quæ ipsis & bonis ipsorum præstant securitatem liberumque aditum.

§. X. Legati vel publica *Reipublicæ* vel priuata Principis negotia tractandi potestate instructi sunt, (§. IV. & V.) nam vel concludunt de pertinentibus ad salutem & securitatem suæ *reipublicæ* cum exteris; vel cærimoniarum solennibus funguntur, & id genus alia expediunt. (§. IV.) Quæ vero potestas cum demandari ipsis concedique nisi ab eam possidentibus nequeat, elucescit mitti legationes non posse nisi a Principibus & Imperantibus *Rerumpublicarum*. Et quia *regale ius est quod ex summa regendæ Reipublicæ potestate* descendit, ideo omnes illos Legatos, qui publica *Reipublicæ* negotia apud externos curant, mittendi ius inter Regalia referendum est. Quare, qui mittuntur priuato principum nomine, non illi quidem legari nisi a principibus possunt, cum tamen non mittantur vi summæ illius regendæ *reipublicæ* potestatis, illos mittendi ius non regale est; Interim ex dictis illud patet, cum principibus *Imperii R. G.* omnibus regalia competant; illis ius mittendi Legatos esse nequaquam denegandum. Egregiam in hoc adstruendo Principibus *Imperii* iure operam posuerunt *CYLPISIUS*, (d) *PRES-*

Qui mittere legatos possint.

B

BEVTA

(d) De Legationibus statuum Imperii.

Quid sit ad-
mittere lega-
tos.

qui sanctus.

Definitur Ius
& indicantur
Iura quædam
legatorum.

BEVTA, (e) FÜRSTENERIVS, (f) & de LVDEWIG. (g)
§. XI. Causam mittendorum & accipiendorum Legatorum salutem esse Rerum publicarum & securitatem existimo (§. III. & IV.) & fusius Cap. III. euincam; *admittere autem Legatos est, liberum ipsis aditum in Rempublicam ad quam missi sunt, concedere ac audire quæ in mandatis habent*; prouti ex communi loquendi ratione satis illud & abunde elucescit; Ac cum non impediendæ sint Legationes nec legati lædendi, hinc est quod *sanctum* sit populis nomen *Legati*; hinc est quod hostium etiam Legatos sanctos & inuiolabiles prædicemus; *Sanctus ergo & inuolabilis, qui immunis ab omni læsione esse debet*: dicitur. Hæc autem pluribus Cap. III. euinentur.

§ XII. Et cum *ius* (h) hic accipiendum sit *pro facultate seu libertate quædam agendi*, hinc intelligitur, omnia quæ Legatis licent esse inter iura ipsorum referenda; Consequitur ex his (I) quia Legatis admissis concessum est, quæ in mandatis habent, exponere, (§. XI.) vt ius ipsis competat, omnia sibi a mittentibus commissa dicendi, etsi minus accepta ea sint Imperantibus ad quos missa est Legatio; deinde (II) tractandi res & negotia ad salutem & securitatem Reipublicæ a qua mittuntur pertinentia; Siquidem ea potestate instructi sunt. (§. V.) Porro (III) omnia, quæ ipsis debentur officia postulandi. Nam licitumne sit, officia ad quæ quis erga me Legibus obligatur, vt præstet contendere? Sic tenentur omnes ad damnum datum resarciendum; si quis igitur legatum læsit, an non ius ipsi comperat, vt quod ipsi damnum datum est, illud resarciatur, contendendi? ita quidem sentio, quamuis non idem aliis videatur; quippe ex solo pacto eiusmodi ius descendere existimantibus; Cum itaque diuersa erga alios officia ex diuerso eorum, in quo constituti sunt, statu

(e) De iure Legationis statuum Imperii.

(f) De Iure Suprematus ac Legationis principum Germaniæ ac idem Leibnitzius dans l'entretien de Philalete & d'Eugene touchant le droit d'ambassade des Electeurs & princes de l'empire.

(g) De Iure adlegandi ordinum S. R. I.

(h) Varios vocabulum *iuris* significatus subit: nam vel pro lege sumitur, vel Romanis pro loco vbi prætor ius dicebat; sed cum hæc acceptiones nihil ad rem meam faciant studio eas prætermisi.

statu dependeant (i) evidens est, Legatis tanquam Legatis alia deberi; quam quæ aliis non Legatis persoluenda sunt officia; Quapropter quoniam *lædere* aliquem significat *agere contra debita ipsi officia*; *Legatos* alia & diuersa ratione, ac alios esse *violabiles* elucescit. Tandem moneo, de iuribus Legatorum commentaturis; & in eo collocandam esse operam; vt in officia quæ Legatis præstanda sunt, inquirent; nam ex iis quoque iura proficisci eorum, dedi euictum.

§. XIII. Quamuis vero inuiolabiles Legatos, & sanctos dixerim (§. XI.) cum ea tamen sanctitas nihil inuoluat nisi ab omni læsione immunitatem; (§. cit.) in eam sententiam adductus sum, subesse omnes Legatos Reipublicæ, ad quam missi sunt & illius imperantium iurisdictioni; hæc vero in Capitibus seqq. luculentius exponam. Definiendum nunc *quid iudex* sit, *quid iurisdictionis*; *iudicem* esse pono, cui, *de quorundam actionibus secundum leges iudicandi*, & *iudicatum exequendi ius competit*; siue cum illud *ius iudicandi & exequendi iurisdictionis* dicatur, *qui iurisdictione gaudet*; Equidem non sum nescius, longe aliam Romanis fuisse iurisdictionis & iudicis acceptionem: Qui enim cum sub iurisdictione saltem ius cognoscendi & statuendi in causis ciuilibus intelligerent; vti ex Lege III. Tit. I. Lib. II. ff. apparet, inde factum est vt *ius iudicatum exequendi in causis ciuilibus seu mixtum imperium* adiunctum esse iurisdictioni diceretur, *Magistratibus* autem qui Iudiciis præerant, hæc iura competeabant quæ Iudicibus tribui. Inter enim quatuor Magistratuum iura apud Romanos ius imperandi & iuris dicendi referri solitum fuisse docent HEINECCIUS (k) & GERH. NOODT (l) aliique. Iudices autem de facto dispiciebant, vtrum actor actionem suam, an reus exceptionem possit demonstrare, nisi forte *iudex Questionis* siue *Princeps Iudicum*, vti vocatur Asconio Pædiano, excipiendus sit, qui de iure quoque cognouisse videtur. Siquidem partes Prætoris vel absentis vel nimis occupati agebat annotante

B 2

(i) Nam alia v. gr. Principi; alia Patrifamiliis; alia conciuibus debentur officia; vnde vero hæc diuersitas nisi ex diuerso eorum statu?

(k) In parte II. Syntagmatis Antiquitatum Romanarum Lib. IV. Tit. VI. §. V.

(l) De iurisdictione L. 3. p. 123.

notante HEINECCIO. (m) Quæ omnia quamuis ita sint, malui tamen definitionem dare loquendi vsui conformem, quam veterum huius vocis acceptionibus vti; quomocunque enim res se habeat: & cui iudicandi de actionibus quorundam secundum leges & iudicatum exequendi ius competit, *magistratum* aut *Iudicem* appelles, nihil refert; dummodo, quod in me recepi, euincam, nimirum adscribendum esse imperantibus, ad quos missi sunt Legati, ius de eorum actionibus iudicandi & exequendi iudicatum.

Qui Iudex civilis, qui criminalis, qui competens, dicendus sit, ostenditur.

§. XIV. Cum *causæ civiles* *mutua ciuium officia* concernant, hinc ex data (§.13.) definitione patescit, illum esse *ciuilem iudicem*, cui de *officiis*, quæ sibi *ciues inuicem debent* debenturque *iis*, iudicandi & exequendi iudicatum ius competit i. e. *contradicentes compellendi ad præstanda quæ aliis debent, officia*; vti *Criminalis* dicitur qui *statutis pænis transgressores Legum coercendi ius habet*; ex quibus quid forum sit civile, quid criminale, facile est ad intelligendum norantibus *forum dici iudicium in quo de conformitate & disconuenientia ciuium actionum cum Legibus disquiritur*: hæc autem pluribus suo loco: *Competens Iudex intuitu eorum audit de quorum actionibus secundum Leges iudicandi & exequendi iudicatum iure gaudet.*

Ex quo iure decidi debeat quæstio de iuribus & iudice competente legatorum.

§. XV. Atque vero, quod Legati Imperantium, ad quos missi sunt, iurisdictioni obnoxii sunt, illud ex *indubiis Naturæ Legibus* aggrediar euictum dare & ex *iure publico vniuersali*, quod iura principum, quæ ex *summa regendæ Reipublicæ potestate* ipsis competente descendunt, exponit; Equidem negat BYNCKERSHOEKIUS (n) cum GROTIO (o) petendam esse, iurium, quæ Legatis competunt, & iudicis eorum competentis, quando in Republica, ad quam missi sunt, commorantur; ex Naturæ Legibus decisionem; ius aliquod Gentium diuersum a Naturali & voluntarium sibi fingens quod ex moribus Gentium deriuandum sit, ac ex quo demum debeat problema hoc euolui; negat ab alio quam hoc voluntario iure principum iura in guber-

(m) Lib. IV. Tit. XVIII. §. XV.

(n) De Iudice competente Legatorum Cap. XXIV. §. 10. Cap. III. §. 11. & 12.

(o) De Iure belli & pacis Lib. II. Cap. XVIII. §. 1.

gubernandis rebuspublicis dependere, persuasus quemadmodum consuetudines in quavis republica iura seu Leges faciant, ita etiam mores gentium. Ast nituntur hæc omnia, quod pace illu- ^{refutatur Byn-}
 stris Viri dixerim, infirmo talo: Siue enim *ius Gentium* pro *Le-* ^{ckerhækius.}
gibus quæ gentes obligant accipiantur, siue *pro libertate quædam*
agendi Gentibus competente; vti supra (§. 12.) Ius definitum a
 me est: quomodo mores inter Gentes vsitati eiusmodi diuer-
 sum a naturali ius efficiant? *Lex norma* dicitur, *secundum quam*
quibus ea præscripta est, suas instituere actiones obligantur; obli-
gationes autem certissimæ pænarum & præmiorum actiones ali-
quas indubie consequentium repræsentationis, i. e. efficaces ad vo-
lendum & non volendum rationes constituunt; (p) Iam vero mo-
 res Gentium nec pænas nec præmia cum actionibus connectunt,
 adeoque nec obligant nec leges faciunt, quod erat primum: ac
 consuetudinum in quavis Republica ratio est multo diuersissima,
 quod enim illæ ius non scriptum constituent, dependet a tacito
 Imperantium consensu, & quod, qui secundum eas non agunt,
 illi potenti manu adducuntur a Iudice; ast tacita Principis ap-
 probatio inter Gentes vbi? vbi est qui compellat ad viuendum
 secundum receptos mores? (q) Quando *mores Gentium liberta-*
tem aliquam agendi efficere dicuntur, nec tunc illud ius Gentium
 differt a naturali: Cum enim omnes gentes Naturæ Legibus ob-
 ligentur, ac nulla ipsis liceant quæ sunt contra has Leges; effici-
 tur, vt mores Gentium non possint quædam agendi licentiam in-
 troducere, quæ repugnant Naturæ iuri; & quæcunque agere
 liberum est gentibus, ea conuenire cum Iure naturali debeant.
 Sunt qui *pacta inter gentes inita* pro iure Gentium diuerso a na-
 turali habent; ast qua ratione? Nam *valere pacta* tunc demum
 dicuntur, quando, qui ea iniuerunt, ad ea adimplenda obligan-
 tur; Cumque hinc quæ contra naturales aut ciuiles leges inita
 sunt pacta, prorsus omni validitate destituantur; consequens
 est, vt ex essentia *pacti* nulla fluat obligatio, alias enim & pacta
 illicita valerent (*pactum mihi est promissio & repromissio*) sed
 B 3 quod

(p) Vid. Dn. FLEISCHERI Ius Nat. & Gentium Cap. V. Lib. I. §. 13. 14.

(q) Conf. THOMASII Iurisprudentiam diuinam Cap. II. §. 103. 110. & Dn.
 FLEISCHERVM Cap. V. §. 110. vsque ad finem Capitis.

quod pacta valeant, illud dependeat a naturali & ciuili obligatione; vnde quando pacta inita inter gentes esse valida debent, cum vt conueniant cum naturæ legibus necesse sit, non diuersum aliquod Ius gentium a naturali efficiunt. (r) Elucescit ex his omnibus contra BYNCKERSHOEKIVM disputatis, cum adeo falsa innitantur hypothefi, quæ de iuribus Legatorum & iudice competente BYNCKERSHOEKIVS & GROTIVS in medium proferunt, quam eadem esse falsa & parui momenti debeant; id quod Capite vltimo exponam euidentius: Mecum sentiens Stephanus CASSIVS (s) qui exemplis & moribus Gentium rem conficere intendat, eos existimat inter contraria fluctuare, incertoque iactari pelago; innocuos in aëra ictus vibrantes more andabatarum; Ego vero vt dictis fidem faciam probaturus nunc sum, ex nullo alio quam Iure Naturæ ad gentium negotia applicato & publico vniuersali petendam esse Iudicis Legatorum competentis decisionem, iura autem eorum ex ciuilibus etiam Legibus aliquantum dependere.

Probatur, Iura
Legatorum
decidenda esse
ex naturalibus
legibus.

§. XVI. Principio certum est & exploratæ veritatis, nulla licere Legatis quæ sunt contra naturæ leges, porro nulla quæ salutis & securitati aduersantur illius, in qua degunt Reipublicæ; Iam vero Leges ciuiles salutem intendunt & securitatem publicam, adeoque quæ repugnant legibus ciuilibus, eadem sunt salutis aut securitati publicæ rei aduersa; ex quibus consequitur, vt nulla agenda sint Legatis quæ Legibus Reipublicæ, in qua commorantur, ciuilibus, contradicunt; quapropter, cum quæ in quauis publica re Legatis licent, ea aut conuenire cum legibus ciuilibus aut contrariari iis saltem non debeant, atqui iura sint Legatorum, quæcunque agere ipsis licent; (§. 12.) inde palam fit, alia iura legatis competentia suam habere rationem in legibus Reipublicæ, vbi degunt, ciuilibus: Deinde, quia nihil Legatis contra naturales Leges perpetrandum est, consentire potius omnes eorum actiones cum iisdem debent, alia ipsorum iura ex his Legibus descendere, alia porro dependere ex concessa ipsis tractandi potestate (§. 12.) quæ vero ex instructionibus, ac litteris, quas vocant, credentialibus (§. 9.) addiscenda sunt.

§. XVII.

(r) Vid. THOMASII Iurisprud. diuinam Lib. II. in notis ad §. 106.

(s) In diatribe de Iudice Legatorum Cap. I. §. 4.

§. XVII. Quod ad officia Legatis debita attinet & inde fluen- Id quod porro
tia iura (§. 12.) ita argumentor. Cum quæ agere aut omittere confirmatur.
Legibus obligamur, ea officia dicantur; ac penes quos supremum
est regendæ publicæ rei arbitrium & potestas, illi non ciuilibus,
sed naturalibus tantum legibus obligentur, elucescit officia Im-
perantium erga legatos, ex sola naturali obligandi ratione esse
repetenda. Idemque de officiis a rebus publicis debita legatis
sentiendum. Quatenus autem Ius Naturæ applicatur ad nego-
tia Gentium, Iuris Gentium nomine venire assolet; quare ex iure
gentium petenda est officiorum, & Imperantium & rerumpublica-
rum erga Legatos euolutio. Subditorum vero cuiusque, vbi
tractandorum negotiorum causa commorantur, Reipublicæ er-
ga legatos officia, tam Legibus illius publicæ rei ciuilibus, quam
etiam naturalibus determinari quis dubitat? Illi enim tenentur
& ciuili & naturali obligatione.

§. XVIII. Adeuincendum qui Iudices Legatorum commo- Quæstio de Iu-
rantium in republica, apud quam legatione funguntur, compe- dice Legato-
tentes sint; (illud enim intendo) necesse est euolui cuinam ius rum compe-
competat, compellendi contradicentes legatos, vt officia aliis Gentium deci-
debita persoluant, puniendique legum transgressores. (§. 13. 14.) denda.
Quod vero ius in legatos, qui recepti sunt, Imperantibus ad-
scribendum esse earum rerum publicarum, vbi negotia concre-
dita legati expediunt, cum intelligatur ex iure regendi & guber-
nandi respublicas ipsis competente; (Conf. Cap. II.) atqui palam
sit iura Imperantium ac officia erga publicas res, quibus præsumt,
ex gentium iure proficisci, conficitur profecto, vt etiam explicari
hæc de iudice competente legatorum quæstio ex immutabilibus
iuris Gentium præceptis debeat.

§. XIX. Quibus præstructis, cum iam perspicue pateat, iura Partitio differ-
legatorum tam in naturalibus quam ciuilibus legibus fundari; tationis.
(§. 16. 17.) itemque probatum sit, iudicem legatorum competen-
tem esse ex iure gentium euincendum (§. 18.); ita nunc pertexam,
quam orsus sum, telam, vt *sequenti* Capite iurisdictioni imperan-
tium, apud quos legationem obeunt, obnoxios esse legatos de-
monstrem; *tertio* iura perperam legatis attribui solita & quæ iis
re vera competunt proponam examinemque; ac *quarto* demum
aliter sentientium rationes contuturus. Dabo vero operam, vt si
non alia re, at certe breuitate me Lectori commendem. Cap.

CAP. II.

DE

I V D I C E C O M P E T E N T E
L E G A T O R V M.

§. XX.

Qui imperant
tenentur, ad
applicanda o-
mnia salutem
reipublicæ
promouentia
media.

Et verum est; ad promouendam, quam omnes intendunt res-
publicæ, (§. 1.) salutem & securitatem, id potissimum re-
quiri, vt quæ ad hunc finem media faciunt, ea solícite
omnia applicentur; *media enim finis consequendi rationes conti-
nent*; Imperantium vero est hæc agere, hæc in rebus publicis,
quibus præsumt, exequi; Nam cum hunc in finem coeundum
fuerit hominibus ac formandæ respublicæ, vt felicitatem, ad quam
consequendam naturali quisquis obligatione ducitur, & securita-
tem coadunatis viribus faciliiori negotio adipiscantur; conse-
quens profecto est; vt qui in res publicas conuenere omnes iis
demum, quantum in ipsis est, ad obtinendum scopum salutis,
publicæ conferendum sit; Quia vero plerique eorum genio suo
& affectibus indulgent, ac naturalem obligationem sunt qui in-
telligant paucissimi; ideo ad naturæ leges accedere ciuiles de-
buerunt & opus fuere, qui suprema instructi potestate per pœnas
& præmia, per potentem manum ad officia debita quemuis in-
potestate eorum constitutum compellerent; ac applicarent ad
salutem publicam omnia quæ ad eam media contendunt; & hi
imperantes & magistratus in publicis rebus *superiores* dicuntur,
suntque ideo ad promouendam reipublicæ salutem obligatissimi.
Intelligitur hinc quod *regere rempublicam sit applicare ad salu-
tem publicam promouentia eam media*, & *imperantes* appellantur
quibus ius competit & suprema regendæ reipublicæ potestas.

Ergo iure gaud-
ent auerten-
di, quæ a lega-
tis noxia rei-
publicæ im-
pendere pos-
sunt; & con-
tendendi vt il-
li salutem pu-
blicam pro-
moucant.

§. XXI. Cum itaque Principes & qui ad gubernacula sedeat
reipublicæ, ad ea omnia teneantur potissimum sollicitis curis ap-
plicanda quæ ad stabiliendum faciunt publicum salutarem & se-
curum statum, & vi oppositi ad ea auertenda penitus omnia quæ
Reipublicæ mala imminet & portenduntur. (§. 20.) Ideo iure
eos gaudere palam est, omnibus vtendi mediis quæ ad salutem
tendunt publicam, amoliendique noxia eidem & aduersa (§. cit.
& 12.) Iam vero exploratum est, noxia reipublicæ impendere

ab

ab iis posse, qui in rebus publicis commorantur, & etiam ab Legatis; & promoueri salutem publicæ rei, si omnes degentes in ea & legati suas actiones ita instituunt, quemadmodum salutare sunt rei publicæ & ad securitatem illius consequendam accommodatæ; vnde consequitur, vt opera danda sit imperantibus ac illi iure gaudeant auertendi omnia quæ, a commorantibus interris eorum & Legatis quos receperunt, mala rei publicæ possunt impendere, atque ad id annitendi, vt suscipiantur a Legatis actiones quæ promouent salutem publicam.

§. XXII. Quod autem ius imperantium, amoliendi quæ noxia imminet reipublicæ, & ad id contendendi vt qui in terris eorum commorantur, illi actiones suscipiant salutem promouentes publicam; ipsis in eos saltem, qui in terris sunt eorum diti adscribendum esse; illud inde est; quia mediis, non in ipsorum potestate constitutis vti nequeunt, nec quidquam imperantibus iuris aut potestatis in alius ac cui præfunt, reipublicæ terris commorantes competit; Cæterum moneo media quæ ad salutem tendunt publicam, *eadem esse iustissima*, quoniam Legibus naturæ innituntur. Nam quum salus publica id postulet, vt qui ad rempublicam pertinent, illis felicem transigere vitam & a bellorum læsionumque metu immunibus esse contingat (§. III.) consequens profecto est vt media ad salutem tendentia publicam ea esse intelligantur, quæ rationem continent felicitis vitæ obtinendæ & immunitatis a bellis læsionibusque. Ac quia ad hos fines naturali quisquis obligatione ducitur (§. 20.) an fieri posset vt media ad eos consequendos comparata sint contra naturæ leges? vt iniusta haberi cum causa possint? nunquam id ego sentirem; siquidem quem naturæ leges ad finem consequendum obligant, eundem etiam vt applicet media ad finem ducentia obstringunt. Patet vero hinc falsam esse eorundem regulam, omnia ea media salutem promouentia publicam licita esse imperantibus affirmantium quæ simul iusta sunt; non enim dantur quæ ad hunc finem tendunt media iniusta; Si enim iniusta forent contrariarentur naturæ legibus, iam vero cum ad bene & feliciter viuendum, in quo salus publica consistit, pertineat vt naturalis obligationis rationibus conuenientes quisquis se gerat, conficitur vt media quæ promouere rerum publicarum felicitatem debent; non simul

Omnia media salutem publicam promouentia, quæ ab imperantibus applicanda sunt, debent esse in eorum potestate constituta & media, quæ salutem publicam promouent, ea omnia iusta sunt.

contradicere legibus naturalibus possint; nam quæ contradicunt non promouent felicitatem aut salutem publicam, adeoque plane non sunt media.

Legati naturali obligatione tenentur ad promouendam reipublicæ, in qua commorantur, salutem.

§. XXIII. Ex quibus consequitur ut medium sit promouendæ salutis publicæ si fuscipiantur a legatis actiones quæ faciunt ad hunc finem, & naturæ sunt Legibus conformes. Siquidem obligatur quisquis naturalis obligationis rationibus ut tendat, quantum in ipso est, saluis, quæ sibi debet officiis, ad proximi perfectionem & conseruationem, ergo etiam Legati ut Reipublicæ, apud quam legationem obeunt, ciuibz eadem officia persoluant; dum vero hæc agunt, promouent salutem publicam (§. 22.). Quare teneri omnes euident est, & inde quoque legatos ac quidem naturali obligatione ad agenda quæ Reipublicæ, in cuius terris degunt, promouent salutem & omittenda quæ noxia illi deprehenduntur. Proinde ius competit Rerumpublicarum, in quibus legati commorantur, imperantibus ad id annitendi ut his officiis legati & omnes in territoriis eorum degentes fungantur. § 21. & 11.

Imperantes iure gaudent legatos adducendi ne lædant publicam salutem, sed ut eam promoueant;

§. XXIV. Quæ vero ut obtineantur; ut auertantur quæ forsitan reipublicæ a Legatis & degentibus in ipsius terris imminere detrimentosa possunt; & ut ea peragant legati quæ tendunt ad publicam salutem; opus est ut efficaces adsint rationes quibus commouentur ac adducuntur Legati ad promouendam salutem publicam, & omittenda quæ aduersa sunt & detrimentosa Reipublicæ, in qua commorantur, salus & securitati. Quare imperantibus, cum iure gaudeant omnia, quæ collineant ad salutem publicam media & quæ posita sunt in eorum potestate, (§. 20. 21.) applicandi; opera danda est ac ius competit per efficaces rationes legatos adducendi ut ne lædant salutem publicam, sed eam ut promoueant amplificentque.

Quare ius eos obligandi habent.

§. XXV. Quum commouendi sint rationibus ad volendum & non volendum efficacibus: omnes qui in reipublicæ cuiusvis terris commorantur & Legati ut promoueant salutem publicam & nihil ipsi aduersarii moliantur (§. 24.) ac extra omnem dubitationis aleam sit constitutum, nulla dari ad commouendum quam repræsentationes pœnarum aut præmiorum indubie statuendorum, media efficaciora; ideo Legati & pœnis absterrendi sunt

vt ne quid insidientur salutis publicæ, & vt eam promoueant præmiis allicendi aut etiam potenti manu adducendi. Iam autem per pœnas & præmia commouere aliquem ad agendum quid vel omittendum aut adducere potenti manu, est obligare aliquem. (§. 15.) (t) Vnde patet, obligandos esse Legatos ad omittenda salutis Reipublicæ in qua commorantur aut in quam admissi sunt, detrimentosa, & suscipienda quæ eam promouent; ac obligationes esse media ad obtinendum, qui (§. 21. 23. 24) recensetur, finem accommodata. Quoniam itaque ius imperantibus competit, mediis, quæ ad hunc finem collineant, & posita sunt in eorum potestate, omnibus vtendi (§. 24.) atque Legati recepti, in eorum potestate constituti sunt; consequitur vt imperantes ius habeant obligandi Legatos, simul ac omnes in terris quibus præsunt, commorantes vt ne quid suscipiant ad detrimentum publicæ rei vergens, sed illi potius, quantum in ipsis situm est, publicam salutem euehant in latius promoueantque (§. 22.)

§. XXVI. Qui obligat alios ad agendum quid vel omittendum simul ipsis normam, secundum quam suas instituere actiones tenentur, præscribit; Qui normam præscribit & simul eam in agendo vel omittendo obseruare obligat, Legem fert: quare cum ius obligandi Legatos & omnes in terris quibus præsunt commorantes, imperantibus competat (§. 25.) facile existimo, est ad intelligendum cum hoc quo imperantes gaudent, iure conexum esse ius Legum ipsis præscribendarum. Ast cum obligandi Legatos & alios in territoriis, quibus præsunt, commorantes i. e. in potestate eorum constitutos. (§. 22.) ius, eatenus imperantibus adscribendum sit, quatenus obligationes media sunt obtinendæ salutis publicæ, quibus nimirum absterrentur Legati ne lædant publicæ rei salutem; vtque eam promoueant commouentur. (§. 25.) Atque ad hæc officia naturali etiam obligatione Legati ducantur (§. 23); quæri posset cur accedere ad naturalem obligationem ciuilis debeat? Illud autem ex iisdem rationibus est ex quibus solet necessitas Legum ciuiliū in rebus publicis præter naturales condendarum stabiliri. (§. 20.) Nam &

Et ius legum
ipsis præscri-
bendarum.

(t) Conf. Dn. PRÆSIDIS Ius Nat. & Gentium Cap. V. Lib. I. §. 13. 14.

ciuiles Leges, quia salutem omnes publicam habere pro fine debent, ita comparatae sint necesse est, ut, qui in respublicas conuenerunt, eos ad ea obligent ad quae iidem naturae Legibus obligantur; Salus enim publica, ut quisque naturali obligationi conuenienter se gerat, illud vero potissimum requirit & exigit. (§. 23.)

Et obligandi
ut omnibus
legibus rei-
publicae ob-
temperent.

§. XXVII. Quum omnes itaque, quae in rebus publicis feruntur, leges publicam intendere salutem debeant; exinde euidenter ratione sequitur; ut qui leges adhuc finem accommodatas transgrediuntur, i. e. contra eas agunt; simul agant contra publicam salutem, ac qui obtemperant eiusmodi legibus; eos demum salutem promouere publicam. Quare quia imperantibus ius legibus legatos vincendi, (§. 26.) obligandique eos ac omnes qui in eorum terris commorantur; i. e. poenis & praemiis commouendi ut ne laedant publicam salutem sed officia ipsi debita persoluant, (§. 23. 25.) vindicatum est, inde sponte sua fluit; iure imperantes gaudere legatos & in territoriis ipsorum degentes ad obediendum omnibus legibus ciuilibus, quae latae sunt ad obtinendum finem salutis publicae, obligandi.

Et exequendi
poenas.

§. XXVIII. Qui vinciri autem & obligari legibus debet; ille necesse est ut sit persuasissimus; poenis, quas leges minantur, in se contra leges agentem certissime animaduersum, aut ad actum se iri contradicentem potenti manu ut officia debita persoluat; aut etiam promissis se praemiis, si agat, quemadmodum leges volunt, potiturum. (§. 15. 25.) Vnde consequitur; quando obligare intendunt imperantes, legatos & degentes in ipsorum territoriis; ut, poenas & praemia certo effectui datum iri, declarare debeant & notum facere potenti manu se illos compulsurum ut officiis persoluendis defungatur: Patet porro imperantibus ius esse statutas in Legatos aliosque qui in eorum terris degunt legum transgressores poenas exequendi. Non enim poenae essent media absterrendorum legatorum ne quid insidiarum salutis publicae struant; inania forent poenarum terriculamenta; nec obtinerent finem salutis publicae, ad quem applicare omnia media, imperantes debent, nisi ius imperantibus ipsis & potestatem competere exsequendi statutas poenas in legatos legum transgressores diceremus; idcirco ius hoc ideo imperantibus adscribendum

bendum est, quia omnia ipsis concessa sunt quæ faciunt ad salutem rei, quam regunt, publicæ (§. 20.)

§. XXIX. *Qui legibus obligatur*; illum esse *subditum* definitio, adeoque omnis descendit *subiectio* ex obligatione? Equidem non sum nescius plerosque in eam inire sententiam ut ex *consensu in parendum* subiectionem deriuandam firmiter putent. Enim vero cum in id omnes conueniant, subditum esse in conditione parendi positum; uti loquitur incomparabilis GROTIUS (u) ac THOMASIVS (x); sane illud *τὸ* parere sine obligatione concipi nequit & sequeretur inde qui non consensit in parendum nec illum subditum fore, etsi legibus obligetur. Porro si communem loquendi rationem consulamus, patebit, omnes illos subditos dici qui imperio regentium subiecti sunt; ast qui legibus obligatur ille demum regentium subest imperio. Atque sic quod quis fiat subditus, id immediate inde proficiscitur quia legibus parendum ipsi est; opponunt; qui eligitur imperans, in illum omne ius & potestas regendæ reipublicæ confertur a populo; adeoque omne quod habet ius obligandi, habet a populo, ac sic demum, quamuis ex obligatione descendat subiectio, primario tamen eam venire a consensu populi. Respondeo: (I) etiam occupationem esse modum acquirendi imperii, quod probauerunt PUFFENDORFIUS (y) & THOMASIVS (z) alique, deinde ex consensu populi hoc casu saltem est, quod competat imperanti ius obligandi, non tamen ipsa obligatio non illud ipsum quod obligantur, quippe quod inde descendit quia pœnæ aut præmia cum actionibus quas leges iubent aut prohibent, ab imperante connexa sunt. (§. 15.) Quum ergo qui legibus obligatur subditus sit; ac competat imperantibus ius obligandi legatos & commorantes omnes in territoriis ipsorum (§. 25.); hinc apparet & ius iisdem adscribendum esse subditos sibi reddendi Legatos.

Et subditos
sibi legatos
reddendi.

§. XXX.

(u) De Iure belli & pacis Lib. II. Cap. XXVI. §. I.

(x) In Iurisprudencia diuina Lib. III. Cap. VI. §. 167. & GYNDLINGIVS Cap. XXXIV. in Iurisprudencia naturali.

(y) In maiore opere Iuris Nat. & Gentium Lib. VII. Cap. VII. §. 3.

(z) In Iurisprudencia diuina Lib. III. Cap. VI. §. 93. 103.

Imperantes
sunt iudices
competentes
legatorum.

Argumen-
tum I.

Argumen-
tum II.

§. XXX. Ius itaque Imperantibus competit obligandi omnes in territoriis, quibus præsunt, commorantes, (§. 25.) h. e. pœnis absterrendi ne quid insidiantur salutis publicæ & statutas in transgressores Legum exequendi (§. 28.) ac compellendi contradicentes potenti manu ad officia debita persolvenda (§. 23 & 25.) Qui pœnas exequendi in transgressores legum, qui compellendi contradicentes ius habet, ut officia, ad quæ Legibus obligantur, præstent, ille cum cognoscat, quæ sint actiones contra Leges commissæ, & ad quæ subditos officia Leges obligent, simul iure gaudet iudicandi de actionibus quorundam secundum Leges & exequendi iudicatum. (§. 13.) Quo circa patet Imperantes omnium qui in terris eorum commorantur esse iudices competentes. (§. 14.) Eadem autem ratione euincitur Imperantes *iudices esse & civiles & criminales & competentes Legatorum* quos admiserunt in terras suas, siquidem & in eas legum transgressores pœnas exequendi (§. 28.) & compellendi ut officia ad quæ obligantur, persoluant, iure gaudent (§. 25.): iudex enim *civilis* est, cui compellendi contradicentes ad officia; *criminalis*, cui pœnas exequendi ius competit, & *competens*, intuitu quorum his iuribus gaudet *iudex* dicitur, (§. 14.)

§. XXXI. Deinde quia Imperantes iudices sunt competentes omnium qui in eorum territoriis commorantur; (§. 30.) profecto etiam sunt legatorum quos receperunt. Rationes exemptos esse legatos existimantium Capite IVro contuebor; Et ut paucis mentem meam explicem; male, qui id putant rei suæ consulunt; non enim probant quod debent; Legatos enim exemptos aientes fatentur debere eos esse Imperantium, ad quos mittuntur, iurisdictioni obnoxios secundum regulam; sed per privilegium quasi immunitatem consequutos; dum agnoscunt autem debere eos Imperantium subesse iurisdictioni, consentiunt competere secundum regulam ius imperantibus iudicandi de Legatorum actionibus & exequendi iudicatum (§. 13) ideoque esse imperantes iudices competentes eorum; Et quia illud ius adimere imperantibus ac subtrahere se iurisdictioni eorum nisi consentiant, licet nemini; inde qui exemptos legatos statuunt; illis probandum esse liquet, abdicasse se iurisdictione in Legatos quas receperunt, Imperantes; Quid vero si id ipsum factum interdum fuisse euincere-

ceretur? pertineret ad exceptionem non ad regulam, quippe quæ Imperantes rerumpublicarum, ad quas legati veniunt, iudices esse eorum competentes sine vlllo discrimine affirmat. (§. 30.) Quodsi autem sint qui illud *exemptum esse iurisdictioni* ita explicent, vt quidem Principis, Iurisdictionem in omnes vniuersi territorii extendere sese, *non autem in Legatos* aduenientes arbitrentur; illis vero oppono egregium locum Ill. COCCII (a) *qui vero fieret, inquit, ut principis summa potestas, cui ante aduentum Legati nihil in territorio eius exemptum fuit, imminui posset ingressu extranei cui nihil in eo iuris est.*

§. XXXII. Porro, quum qui imperant sint Iudices subdito-
rum, ac euictum dederim (§. 39.), Ius esse imperantibus adscri-
bendum, Legatos, quos receperunt, subditos sibi reddendi: Se-
quitur, vt, quando declarauere imperantes suis legibus legatos
obligandos esse; Iudices haberi debeant competentes eorum;
Atque iure obligandi legatos vti Imperantes contestim debent,
ac illi admissi sunt; (§. 24. & 25.) inde statim Legati sunt sub
Iurisdictione Imperantium illius reipublicæ, ad quam veniunt,
constituti.

Argumen-
tum III.

§. XXXIII. Quamuis vero ad stabiliendam, quam amplexus
sum, sententiam pluribus possem rationibus vti, inprimis eorum
qui eadem mecum de Iudice Legatorum existimant; cum tamen
non omnes, quas allegant, stringere videantur (b); vnicum con-
tentus ero B. COCCII (c) argumentum explicauisse; Ita autem
rationes subducit; *cum Principes ipsi, quorum negotia gerunt Le-
gati, si extra suum in alieno territorio morantur, non effugiant
plane auctoritatem territorii in quo sunt; multo minus Legati.*
Et profecto; an princeps, qui obligatissimus est ad promouen-
dam reipublicæ, quam regit, salutem, an ille, inquam, patiatur
insidias

Argumen-
tum IV.

(a) In Dissertatione de legato sancto non impuni Cap. II. §. 15.

(b) v. gr. Nihil concludit; rationes, quibus aliter sentientes pro stabilienda
sua sententia vtuntur falsæ sunt, ergo sententia quam defendunt falsa, ergo
contraria vera; quamuis illi robur exinde accedat.

(c) In Dissert. sæpius laudata Cap. II. §. 16. 17. vide etiam IO. ADOLPHI
BRUCHERI Dissertationem Inauguralem de delictis Legatorum. Argento-
rati habitam §. 25. num. 4.

insidias sibi & salutis publicæ strui a principibus in ipsius terris commorantibus, an patiat, impune occidi subditos suos, lædi, circumueniri & id genus alia? Nunquam illud quispiam cum ratione affirmauerit. Ergo mediis vtendum est, quæ ne eiusmodi quid contingat, auertant; quæ autem sunt alia media quam obligationes? (§. 25.) bella dicis? nego; nam (I) ad media asperiora non eundem nisi non sufficientibus leuioribus: (II) bella plerumque plus nocent publicæ rei quam profunt; nec obtinent bella finem ad quem obligationes tendunt, etsi secundissima eueniant, postquam enim læsa est publica salus, ad bella itur: non itaque, vt non ea læsa sit, efficiunt; efficiunt autem ne violentur obligationes: Si quis exinde concludat; Ius imperantibus competere obligandi etiam Principes in territoriis ipsorum commorantes ac Iudicandi de eorum actionibus (§. 30.), non negauerim illud consequi; namque Princeps in alieno territorio non principem agit illius, in qua degit, reipublicæ; (d) quamuis ceu princeps alterius publicæ rei, ob salutis publicæ rationes haberi debeat honorificentissime; inque hanc, de principe in alieno territorio commorantes sententiam omnes fere descendunt, nec ipse BYNCKERSHOEKIUS plane ab ea esse videtur alienus, etsi Legatis immunitatem a Iurisdictione imperantium, apud quos legationem obeunt, concedat(e); vide illustris L. B. de DANCKELMANN. diss. de pactis & mandatis principis captiui. (f) Notiora sunt exempla MARIAE Scotiæ Reginæ; ROBERTI, Regis vtriusque Siciliæ ab Imperatore HENRICO VII. & CONRADINI, a CAROLO Andegauensi capitis damnatorum; quam vt reperere ea hic operæ pretium sit. (g) Cum itaque nec principes plane efugiant auctoritatem territorii in quo commorantur; An Legatis plus Iuris adscribendum est ac ipsi principi? nulla profecto ratio suppetit ex qua id affirmaremus.

Argumen-
tum V.

§. XXXIV. Illud adnecto argumentum: Princeps non tenetur ad remittendos legatos, vt qui eos misit, ille pœnam de iis sumat;

(d) COCCIVS diss. Cap. II. §. 17. & seqq.

(e) Vid. Cap. III. & IV. de Iudice Legatorum præcipue §. XIII. Cap. III.

(f) §. XXIV.

(g) Vide BARBETRACIUM in notis ad BYNCKERSHOEKII librum de Iudice legatorum Cap. III. §. 16. not. (I) & STEPHANVM CASSIVM Sect. II. §. 25.

sumat; adigatque contradicentes, ad persoluenda, quæ ciuibus reipublicæ debent, apud quam functi sunt legatione, officia & adimplendos contractus; redundaret enim id ad salutis publicæ detrimentum. Nam, *euidens est*, inquit Dn. PRAESES, (h) *sæpius delicta ad fidem & merita legati referri, noua gratia compensari, licet palam improbentur*; & alio loco (i): *valde incommodum foret alicui ciuitati æs alienum a legato non exigere, aut respectu aliorum contractuum eum conuenire haud posse*; & in grauissima damna hoc modo coniicerentur subditi. Et profecto non auerterentur Legati a maleuolis, quæ forsan meditantur, consiliis ac conatibus, si remissum se ad eum iri, cuius negotia gerunt, intelligerent, utpote persuasi, non solere Principes curare adeo delicta, quæ in exteris rebus publicis commissa sunt, quam quæ in ea, quam regunt, patrantur. Quum itaque non obligentur Principes ad remittendos Legatos, ac puniri tamen illi debeant lædentes salutem publicam, & compelli ad officia persoluenda, & adimplendos contractus; relinquitur, ut imperantibus, apud quos legatione funguntur, ius competat puniendi legatos legum transgressores ac compellendi contradicentes ad officia; hoc est, ut sint iudices & *ciuiles*, & *criminales*, & *competentes* Legatorum.

§. XXXV. Ex iis, quæ de iudice legatorum prolata sunt in *Consecutaria quædam* medium, hæc consequuntur: (I) ut comites legatorum, cum in iisdem terris ac legati commorentur, eidem iurisdictioni obnoxii sint; (II) ut quoad legati degunt in terris Imperantium, tamdiu sint sub iurisdictione eorundem; simul ac enim terras imperantium egrediuntur, desinunt esse in ipsorum potestate constituti ac Legibus ipsorum obligari; nec imperantibus quidquam iuris in aliis ac cui præsent reipublicæ terris commorantes adscribendum est. (§. 22.) Vnde vero elucescit; cum legati in Imperantium, per quorum terras transeunt, potestate positi sint, ac omnibus competat moderatoribus rerum publicarum ius media omnia, quæ ad salutem tendunt publicam, applicandi (§. 20.) & hinc etiam obligandi legatos (§. 24. 25.); *Imperantes quoque, per quorum terras transeunt, esse iudices legatorum.*

D

(III.)

(h) In Iure Naturæ ac Gentium Lib. III. Cap. XV. §. 14.

(i) Lib. III, Cap. XV. §. 12.

(III) Cum qui iudex est, ille iurisdictione gaudeat (§. 14), ut Imperantibus, quorum iurisdictioni obnoxii sunt legati, omnia ea erga legatos liceant, sine quibus explicari iurisdictione non potest, L. 2. ff. *de iurisdictione*. (IV) Quia pœnis in eos saltem animaduertendum est, qui leges ciuiles i. e. salutem publicam violauerunt, (§. 25.) ut non competat Imperantibus ius puniendi legatos non transgressores legum non violatores publicæ salutis; ex quibus illicitum esse conficitur, *Iure* quod vocant *talionis* male tractari legatos ab eo venientes, qui tale quid patrauerit, quod idem GROTIUS (k) existimat: Id autem cum BYNCKERSHOEKIO (l) defendo, Imperantibus licere, ut legatis, ab eo, qui ipsorum legatos male habuit, missis iura aliqua denegent, aut aliis iisque iustis mediis vtantur, quæ faciunt ut legato læso satisfiat. (V) Quoniam Imperantes, Legatorum, quos admiserunt, iudices sunt ciuiles & criminales (§. 30. & seqq.), ut Legati in republica, vbi funguntur legatione, & ciuile forum sortiantur & criminale.

Legati in re publica, vbi degunt, forum & ciuile & criminale fortiantur.

Argumentum I.

§. XXXVI. Illa de foro legatorum ut dilucidius appareant, res omnis ex principiis suis repetenda. Nimirum *forum* (m) dicitur *iudicium* (n) *in quo quis conueniri potest*; secundum WESTENBERGIUM (o) aliosque; aut generaliori conceptu, ut & ad fora criminalia applicabilis sit definitio, illud est *locus, in quo Iudex de actionum quorundam cum Legibus conformitate aut disconuenientia cognoscit & iudicatum exequitur i. e. efficit ut, quod iudicatum est, fiat.* (§. 15.) Cum itaque iurisdictione in iure iudicandi de actionibus secundum leges & exequendi iudicatum consistat (§. 11.), *locum in quo iurisdictione exercetur, forum* dici intelligitur; atque hinc *sortiri forum* in aliquo loco idem est, ac *obnoxium esse in eo loco iurisdictioni*. Quo quis igitur in loco ciuili subest iurisdictioni, in eo ciuile forum; & in quo criminali paret, forum sortitur criminale. Quum igitur Imperantes, quorum

(k) De Iure belli ac pacis Lib II. Cap. XVIII. §. 7.

(l) De Iudice Legatorum Cap. XXII. §. 3.

(m) Conf. Digesta GVNDLINGII Lib. V. Tit. I. §. 42. & seqq.

(n) Veteres enim glossæ forum etiam *Iudicium* seu *examen* vocabant.

(o) In Principiis Iuris secundum ordinem digestorum Lib. V. Tit. I. §. 73. & seqq.

rum in terris Legati commorantur, Iudices haberi debeant legatorum & ciuiles & criminales (§. 30. & seqq.); ideoque legati sint iurisdictioni eorum tam ciuili quam criminali obnoxii (§. 14.), apparet sortiri eos in terris, vbi degunt, forum ciuile & criminale.

§. XXXVII. Atqui hæc alia ratione euincam singula seorsim. Certum est & patet ex data (§. 36.) definitione, *forum dicendum esse ciuile in quo de officiis, quæ debent ciues, ac debentur iis, secundum leges iudicat ac exequitur, Iudex id, quod decretum est; h. e. iubet compelli aut compellit contradicentes, vt officia, ad quæ obligantur, persoluant; hinc & vbi ciuilis exercetur iurisdiction, ibi forum ciuile est (§. 36.); & cum conuenire aliquem dicatur, auxilium a Iudice petere, vt contradicentem ad debita mihi officia compellat: illud etiam est ciuilis fori requisitum, vt in eo quis conueniri possit. Cum igitur ad salutem pertineat publicam, vt Legati, quæ ciuibus debent officia, persoluant (§. 23.); contractus, quos iniuerunt, adimpleant; &c. ac ius imperantibus, ad quos missi Legati sunt, competat, eos ad fungendum officiis, adigendi, (§. 30. & seqq.) conficitur, vt Legati, vbi Legationem obeunt, ac in quocunque territorio degunt (§. 35.), ibi conueniri possint, ac ideo ibi sortiantur ciuile forum: Deinde quoniam in *criminali foro de delictis*, i. e. actionibus contra Leges, cognoscitur & pænæ decernuntur; (§. 15. & 36.) & imperantes, quorum in terris Legati commorantur, iure, eos transgressores Legum puniendi, gaudeant (§. 30. & seqq. §. 25.); elucescit, legatos, vbi legatione funguntur, & per quas terras transeunt, eos ibi forum etiam criminale consequi.*

§. XXXVIII. Quia imperantibus, quorum in terris Legati commorantur, iurisdiction in eos tam ciuilis quam criminalis adscribenda est; ac inde omnia illa, sine quibus explicari iurisdiction non potest; (§. 35. num. III) elucescit, licite Imperantes posse bona Legatorum pignori capere, eos custodiæ mandare, atque aliis mediis ad adimplendum, quem iniuerunt, contractum & officia ciuibus præstanda, cogere; (p) (II) Quia imperantes sunt Iudices Legatorum; nec ipsi tamen otium habent iudicandi de actionum, quarum Legati auctores sunt, cum Legibus conformitate

D 2

aut

(p) Conf. Dn. FLEISCHER: Ius Nat. & Gentium Lib. III. Cap. XV, §. 12.

aut disconuenientia; ideo diuersos Legatis iudices possunt con-
stituere; quorum *aliis* id iuris & potestatis concedant, vt in ci-
uilibus causis cognoscant de actionibus Legatorum, compulsuri
eos ad adimplenda, quæ debent, officia; *aliis* vt pœnas subire
Legatos transgressores Legum cogant; *aliis* demum vt de
causis certis Legatos concernentibus ac ab aliorum iudicatione
exemptis, v. gr. ecclesiasticis, cognoscant &c. Frustra vero foret
ponere iudices legatis, nisi simul obligarentur ad comparen-
dum coram his iudicibus; quocirca & ad id obligandi Legatos
ius imperantibus competit.

Quæstiones
nonnullæ re-
soluuntur.
Quæstio I.

§. XXXIX. QVAERITVR: (I) num ob delicta ante legationem,
in republica, apud quam nunc legatione funguntur, commissa,
LEGATI ab imperantibus illius publicæ rei puniri, compellique ad
contractus, quos antea iniuerunt, adimplendos possint? mentis
meæ hæc est ratio. Cum salutis interfit publicæ, vt qui contra
reipublicæ leges egerunt; qui violauerunt salutem illius & secu-
ritatem; illi puniantur, ac qui parere contractibus initis detre-
ctant; illi adducantur potenti manu: euident est, in Legatos
quamuis in rempublicam venientes ad legatione fungendum;
quia tamen tunc sub potestate sunt imperantium illius publicæ rei,
pœnis posse animaduerti ad vlciscendum, quæ ante tempus lega-
tionis in ea republica patrauerunt crimina, & compelli vt con-
tractus, antea initos, adimpleant.

Quæstio II.

§. XL. PORRO: an Legati ab imperantibus Reipublicæ,
in qua legatione funguntur, ob delicta, extra rempublicam com-
missa puniri queant, aut ad officia *extraneis* persoluenta apud
eos conueniri? Quod vt affirmem me rationes inducunt deri-
uandæ ex officiis quæ sibi inuicem respUBLICÆ debent. Nam
quia tanquam persona moralis quæuis publica res consideranda
est; mutua rerumpublicarum ea esse edocemur, quæ sunt cuius-
cunque hominis aduersus alterum officia; nimirum vt ea sibi in-
uicem præstent, quæ altera potest, nec posita sunt in potestate al-
terius; Iam vero cum non sit in potestate reipublicæ quæ læsa
est, in legatos extra illius terras commorantes pœnis animaduer-
tere, eosque, vt officia, quæ illius ciuibus debent, persoluant,
compellere; hæc autem respUBLICÆ, apud quos legatione fun-
guntur Legati, possint; siquidem eorum iurisdictioni obnoxii
sunt

sunt; ideo non illicite moderatores rerumpublicarum, vbi Legati degunt, agere, sed teneri naturali obligatione, elucescit, vt vel Legatos criminum *extra rempublicam* commissorum reos puniant, adducantque eosdem ad officia debita *extraneis* persoluenda, aut potestati reipublicæ, quam violauerunt, committant; quibuscum alterius reipublicæ principes excitabuntur, vt de delinquentibus, qui criminum vltices pœnas euitaturi ad eos veniunt, idem statuunt; tum & illud eueniet, vt delicta in omni republica rariora fiant, siquidem male contra leges animati se nullibi intelligent a diris pœnarum immunes futuros.

§. XLI. DENIQUE: cum is demum, qui legibus publicæ rei Quæstio III. ciuilibus obligatur, reipublicæ & imperantium subditus sit imperio; ac vero ad obligandum legatos, vt ipsis declaretur necesse sit pœnis, in eos transgressores Legum animaduersum iri & compulsum contradicentes vt, quæ debent, officia persoluant; *An imperantes, antequam legatos legibus vinciuerunt, sint tamen Iudices competentes eorum?* Quoniam hoc casu non ciuili legum obligatione tenentur legati, nec eos ad subeundas, quæ in lege ciuili statutæ sunt, pœnas cogi iure meritoque posse existimarem. Cum tamen salutis publicæ intersit, vt, qui eam lædunt, coerceantur, ideo etiam in Legatos nondum ciuilibus legibus obligatos, si insidias publicæ saluti struxerint, pœna posse extraordinaria animaduerti nullus dubito; cum vt ipsi, tum vt alii a maleuolis eiusmodi conatibus auertantur ac absterreantur; quumque idem ad salutem publicam pertineat, vt præstentur ciuibus debita officia; ac imperantibus, omnia ea media ad publicæ rei salutem applicandi, quæ posita sunt in eorum potestate, ius competat; hinc & legatos nondum subditos compelli posse ad officia persoluenda ab Imperantibus crediderim. Illud autem facile cuique est ad intelligendum, dum pœnis in legatos animaduertitur, dum compelluntur ad officia contradicentes, subditos eos fieri: sed potest tamen Ius fuisse imperantibus coercendi legatos pœnis & adigendi eos vt officiis, antequam subditi effecti sunt, defungantur; ex quibus omnibus, imperantes rerumpublicarum, intra cuius limites legati reperiuntur, quamuis eos nondum legum ciuiliu vinculis constrinxerint, Iudices esse tamen illorum competentes, elucescit. (§. 30. & seqq.).

Legati crimi-
nis læsæ maie-
statis possunt
rei fieri.

§. XLII. Qui legibus obligatur, ille Iussui leges ferentium obediens sit necesse est; Qui iussui ac imperio leges ferentium debet obtemperare, illi nihil est contra ius & potestatem moderatorum reipublicæ moliendum; Quumque *ius ac potestas regendæ reipublicæ*, cuicunque demum illa competat *maiestas* dicatur; inde qui legibus obligatur, i. e. qui subditus est; illi nihil est agendum contra reipublicæ maiestatem; Et qui molitur quædam contra maiestatem, cum is aduersus officia illi debita agat, lædit *maiestatem* & dicitur crimen læsæ maiestatis commisisse. Ex quibus consequitur, vt legatus quando legibus reipublicæ, apud quam legatione fungitur, obligari cœpit, i. e. subditus reipublicæ redditus est; criminis læsæ maiestatis aduersus eam possit rempublicam reus fieri.

CAP. III.

DE

IVRIBVS LEGATORVM.

§. XLIII.

Quibus præstructis, de Iudice Legatorum nunc iura eorundem contuebor; daturus operam, vt, & quæ legatis in republica, vbi concredita negotia expediunt, liceant; & quæ ipsis officia debeantur, elucescat ac intelligatur; siquidem exinde iura deriuanda esse legatorum euictum est probatumque. (§. 12.)

An omnes le-
gati admitten-
di sint?

§. XLIV. Primo loco huic euoluendæ quæstioni operam impensurus sum: num Principes, *nullo habito inter legatos, qui mittuntur, & causas mittendi discrimine, ad admittendas Legationes Iure Gentium obligentur?* (q) Quia vero *admittere Legatos* est, *liberum ipsis concedere aditum ac audire quæ habent in mandatis;* (§. XI.) omnis quæstio huc redit: num *sine vllō discrimine legatis omnibus concedendum sit, vt ingrediantur terras Reipublicæ, apud quam fungi legatione debent, ac exponant,* *quæ*

(q) Dico *Iure Gentium*, nam, quæ proferri de officiis summorum imperantium possunt, ea, cum immunes sint a civili obligatione, ex naturæ legibus hau-rienda esse omnes largiuntur.

quæ expedienda ipsis sunt negotia? Vt meam hac in re mentem aperiam, pono: cum, quæ tendunt ad salutem publicam, ea a moderatoribus rerumpublicarum promouenda, & quæ ipsi contrariantur, amolienda sint, (§. 3. 20. & 21) consequens esse; vt quæ profuturæ publicæ rei legationes existimabuntur, admitti ab imperantibus debeant, & e contra illæ demum recusari, ex quibus certum est, noxia ad salutem publicam redundatura; deinde, vt admittendæ sint a Principibus legationes, quando plus damni earum recusatio publicæ rei adportaret, ac admissio; & reiiciendæ, si admissio existimatur recusatione earum futura detrimentosior. Vnde, quia sub voce *legationis* & *causæ mittendi* & *legati missi* comprehenduntur (§. 4.), elucescit; causas reiiciendarum Legationum esse & ex eo posse qui mittit, & ex eo qui mittitur Legatus, & ex eo ob quod mittitur. Ita vero GROTIUM (r) sequor, qui, cum locum LIVII, vbi Hanno Carthaginensis in ANNIBALEM inuehitur: *Legatos ab sociis venientes & pro sociis, bonus Imperator noster in castra non admisit, Ius Gentium sustulit*; non ita crude intelligendum dixisset; *non*, inquit, *omnes admitti præcipit Gentium ius, sed vetat sine causa reiici*: *Causa esse potest, ex eo qui mittit, ex eo qui mittitur, ex eo ob quod mittitur.* Quo etiam collineant STEPHANVS CASSIVS (s) THOMASIVS (t) aliique. Negat PRESBEUTA (u) calculos GROTI; ast in logomachiam omnem abire controuersiam forsan non sine ratione existimo: negans enim PRESBEUTA, cogi a mittente Principem posse ad quem mittitur legatio, vt eam admitat, euincere multo verborum circuitu aggreditur *potestatem cognoscendi, an legatio admittenda sit vel deprecanda, arbitrio eius committendam ad quem destinata est*: neque vero GROTIUS hæc inficiatur; ast causas esse recusandæ legationis debere, illud demum vult intenditque, quod, nescio, qua ratione negare PRESBEUTA sustineat.

§ XLV.

(r) De iure belli & pacis Lib. II. Cap. XVIII. §. 3.

(s) In diatribe de Iudice Legatorum Sect. II. §. 72.

(t) In Iurisprudencia diuina Lib. III. Cap. IX. §. 15. & seqq.

(u) De iure legationis statuum imperii §. 75.

Causa I. recu-
sandarum Le-
gationum.

§. XLV. Singulae autem recusandarum Legationum causae seorsim considerandae sunt. Quumque omnes inniti rationibus salutis publicae debeant; (§. 44.) *ex eo qui mittit esse causa* potest; Quando mittentem recusatione Legationis commotum iri constat aut opinabile saltem est, ut a maleuolis erga eam rem publicam, ad quam mittit Legationem, consiliis desistat praeterque, quae haecenus recusavit, officia. Ponunt haec: multum mittentis Legationem interesse, ea ut accipiantur & tractentur, quae concedidit legatis negotia; Ita potest haec causa locum inuenire, cum hostis in angustias redactus, dum mittitur & accipitur legatio, otium quaerit virium recuperandarum & belli persequendi; Sic enim, dum non admittuntur Legati, desistendum ipsi est a maleuolo, quod ceperat, proposito; Porro, cum hostis anxie pacem cum republica, ad quam legatos mittit, desiderat restitui bellaque sopiri, nec tamen aequas, quas debet, pacis condiciones offert; Sic enim ad aequiora foedera ipsi est descendendum, atque haec in hostem licent; Nolim tamen quis, omnes hostium Legationes sine discrimine recusandas, quemadmodum videtur GROTIUS (x) existimauisse, arbitretur; Nam cum decerni recusatio non debeat nisi salutis intersit publicae, aut eminentioris utilitatis rationes pro reiiciendis, quam admittendis Legatis contendant; sequitur, ut si deficient rationes huiusmodi, non temere ad recusationes Legatorum appellendus sit animus.

Causa II.

§. XLVI. Ex eo qui mittitur legatus, causa esse reiiciendae legationis potest, quando is profligati ad omnia scelera animi esse & ingentia reipublicae damna portendere non vano augurio creditur, indomitorum affectuum & sceleratae mentis praese ferens argumenta. Ac ideo, quia plerique Atheorum eiusmodi teterrimae farinae homines esse deprehenduntur; quis increparet GROTIUS, eos iure meritoque reiiciendos arbitranti? quale habet exemplum idem GROTIUS (y) THEODORI athei ad LYSIMACHVM a PTOLOMAEO missi, quem audire LYSIMACHVS noluit.

§. XLVII.

(x) De iure belli & pacis Lib. II. Cap. XVIII. §. III. num. 2.

(y) In saepius laudato opere Lib. II. Cap. XVIII. §. III. num. 2.

§. XLVII. Quando *causa mittendi* in iustam cadit suspicio- Causa III.
nem, i. e. coniecturis assequi datur, finem, quem in mittenda le-
gatione mittens propositum sibi habet, contendere contra salu-
tem illius, ad quam Legati veniunt, reipublicæ; admittendam
non esse legationem rationibus (§. 44.) datis inducor vt existi-
mem. Igitur cum venisse legationem opinabile fit, (I) ad con-
citandam seditionem ciuiumque sollicitandos animos, quale ha-
betur exemplum II. Regum Cap. XVIII. v. 28. 29. (II) ad insidias
imperantibus & vitæ eorum struendas (z); (III) ad bellis impli-
candas, quæ fœdere iunctæ sunt, respublicas, aut dissoluenda
saltem quæ inter eas fœdera coaluerunt; quod Gallorum Regi
LVDVICO XIV. solenne in bellis cum imperio Germanico ge-
stis fuisse historiarum monumentis edocemur; & id genus alia;
tunc, inquam, pessime agi de salute publica, si admittantur lega-
tiones huiuscemodi, quippe quibus non ita facile fingi quid-
quam potest abominabilius.

§. XLVIII. En recusandarum Legationum causas tenui pe Causæ admit-
nicillo adumbratas! Causæ, quibus ad admittendos Legatos ob- tendarum Le-
ligantur rerumpublicarum moderatores, illæ vero facili dedu- gationum.
cuntur negotio ex præstructis (§. 44.) principiis, & ab imperanti-
bus ex rationibus salutis publicæ determinantur. Sic, quando
causa mittendi salutaris est publicæ rei, v. gr. Legati mittuntur,
vt fœderibus pangendis, paci, extinguendis bellis, stabiliendo
commerciorum ordini, & id genus aliis rebus ad salutem publi-
cam pertinentibus operam impendant (§. 3.); sic, quando Rei-
publicæ interest, non imminui mittentis erga rempublicam pro-
pensam voluntatem, aut publica res implicita bellis viribus lan-
E guescen-

(z) Specimina Legationum eiusmodi recenset BARBEYRACIVS in nota 2. ad
§. V. Cap. XXIV. BYNKERSHOEKII de Iudice Legatorum; *alterum* est Le-
gatorum a BASILIO II. Imperatore ad SERMONEM Dominum SIRMII
missorum, qui trucidarunt eundem in colloquio prope ripam fluvii cuius-
dam habito; referente CEDRENO Histor. *alterum* a SYPHACE Rege Numi-
darum, (cuius frequens fit a LIVIO mentio, qui captus a SCIPIONE bello
punico tertio ductus in triumpho fuit; si fides est POLYBIO) *Massinissam*
missorum, vt illius Principis vitæ insidiarentur; *alterum* denique LAVBE-
SPINII Legati gallici sollicitantis WILELMVM Comitem *Staffordia*, vt ELI-
SABETHAM Angliæ Reginam occidat.

guescentibus per admissiones Legatorum otium nancisci & idoneum tempus potest earum recuperandarum & id genus alia. Quæ vero quum ita sint, acquiescere in sententia GROTIANA non possum *de legationibus*, quas vocant, *assiduis* sine discrimine recusandis: (a) Quid enim si futurum est, vt negotia ab iis, qui legatione assidua funguntur, expedienda vtilitati publicæ adminiculentur? Quid? quod contingeret, vt saluti suæ pessime consulant (b) respublicæ, Legationes eiusmodi, nullo habito inter causas mittendi, & legatos missos discrimine, recusaturæ: Quum enim in præcipuis causis sit mittendarum eiusmodi Legationum, vt alma pax & amica rerumpublicarum scedera facta & tecta conseruentur; (§. 6.) ac illæ, quæ forsan in re publica, ad quam missæ sunt, noxia consilia agitantur, expiscatæ, principiis remoram obiiciant, ne sero medicina paranda sit; inde consequitur, vt a singulis publicis rebus non vulgaris opera danda sit mittendis & accipiendis eiusmodi legationibus; siquidem si altera reiectura foret legationes, quas altera mittit, assiduas, idem contingeret vt ipsa experiretur; quam vero hoc male sit prospectum saluti publicæ, cum scire cuiusvis reipublicæ intersit, quid sibi ab altera sperandum sit metuendumue, illud vero facile quisquis animaduertit. Frustra autem GROTIUS exinde, opus iis legationibus non esse, contendit, quia moribus antiquis illæ fuerunt ignoratæ; ratio enim rerumpublicarum, quæ hodie florent, ab antiquis, immane quantum! discrepat; non indigebat iis ROMA antiqua, siquidem magnitudine imperii innixa non habebat adeo, quod sibi metueret ab hostibus, ac totius orbis inhians dominatui curabat exteros, scilicet! sublato interdum omni cum extraneis commercio, *Cod. L. IV. de commerciis & mercatoribus*; Vide, si placet, BYNKERSHOEKIVM (c) aliosque (d). Fieri autem potest, quod non inficior, vt grauiores quan-

(a) De iure belli ac pacis lib. II. Cap. XIX. §. 3. num. 2.

(b) *Turcarum* SVLDANVM, quem vocant, Legatos assiduos in aliorum regum aulis non habere, magno ipsius damno, ex *Rigaltio* in Hist. IBRAHAMI, *Turcarum Imperatoris*, ad annum 1640. pag. 171. notauit HERTIVS pag. 177.

(c) §. IV. Cap. I. de Iudice Legatorum.

(d) ex gr. HERTII *elementa prudentiæ ciuilis*, Parte I. Sect. IX. §. 7. p. m. 176.

quandoque præsto sint *recusandarum Legationum*, quas *assiduas* vocant, causæ, ad quas tunc attendendum est; non autem a particulari duci filum debet consecutionis ad *vniversale*.

§. XLIX. Quando itaque ad admittendas, quæ veniunt, Legationes obligantur respublicæ earumque moderatores; iure tunc meritoque inter officia alterius publicæ rei aduersus alteram illiusque Principes & Legatos referendum est, vt liberum Legatis patere aditum, & quæ ipsis concredita sunt negotia exponendi licentiam largiatur (§. 11. 12. 17.): num autem admittendæ sint legationes nec ne, i. e. vtrum saluti conducatur publicæ, si admittantur, an autem sit periculosum? illud vero definire penes rempublicam est ad quam venit legatio, & eorum qui illius gubernacula moderantur. (§. 20.) Nec tamen recusationem legationum, quæ admitti debuere, iustam belli causam subministrare adduci possum vt existinem: cum non ad acerbiora procedendum sit, nisi medijs non sufficientibus leuioribus; quamuis exploratum habeam & ex antea dictis consequatur, vt, quæ impedit publica res, quo minus Legati, qui missi & admittendi sunt, concredita fungantur legatione, illa aduersus officia agat reipublicæ, quæ Legatos misit, illiusque regentibus & Legatis debita. Ast verum est, qui contra hæc, quæ Legatis debent, officia quid moliuntur, lædere Legatos *per* (§. 12.); atque Legati non lædendi sunt.

§. L. Nam, cum naturæ verissima vox, i. e. Obligationum, Legati sancti quæ ab ea proficiscuntur, concatenatæ rationes hæc nos edoceant, lædendum esse neminem; luce meridiana clarius apparet, esse etiam Legatos naturalium Legum præsidio communitos aduersus omnes læsiones; quod idem particulari ratione, quæ tantum ad Legatos pertinet, euincitur. Nimirum quia non exiguum

E 2

momen-

Et RICHARDVM ZOVCHVM, qui Legationes assiduas antiquitus non fuisse penitus incognitas probare exemplis aggreditur; allegat *Legatos Athenienses* duos annos DEMETRIO adherentes; LEONEM cum TIMASORA quadriennium Legatione functum; Legationem Romanam, durante bello Macedonico apud ANTIOCHVM commorantem &c. vide EIVSD. *diff. de legatis delinquentis Iudice competente* Cap. IV. p. m. 66. Et WICQVEFORTIVM, hoc genus Legatorum ante duo hæc secula inusitatum fuisse, obseruantem L. 1. de *l'ambassadeur Sect. I. in calce*. Addit Polonos non libenter eos admittere.

momentum ad salutis publicæ obtinendum finem conferunt Legationes, (§. 4-48.) vtique rationi consentaneum est, ne lædantur legati, operam dandam esse rebuspublicis eorumque moderatoribus: Quis enim, quando non immunes forent a violationibus Legati, quando obnoxii omnis generis vexationibus essent, obiret hanc prouinciam? Quis legatione fungeretur? Hinc igitur est, cum non lædendi sint legati, cum immunes esse a violationibus debeant; quod iure optimo maximo *sancti* habeantur & *inuiolabiles* (§. II): Nam sub *sanctitate* saltem ab omni læsione immunitatem intelligi, illud vero communia ICtorum omnium suffragia satis & abunde euincunt. Videantur L. VIII. ff. *de diuisione rerum* L. vltim. ff. *de legationibus*; BYNKERSHOEKIVS (e) B. COCCEIVS (f) & alii. Nec igitur, qui ab hoste veniunt, Legatos violabiles existimauerim; aut enim *aliqua* ipsis, aut *nulla* debentur officia: *si aliqua*; ad ea persoluenda quæcunque est quæ illa debet respublica obligatur; tantum abest, vt aduersus eadem quid moliri, i. e. lædere legatos (§. 17.) liberum ipsi sit. *Si nulla*; nec possunt violari: quia contra officia, quæ nulla sunt nec quæ debentur, impingi non potest.

Et hostium
Legati.

§. LI. Attamen respublicas, aduersus Legatos ab hoste venientes, teneri qui admittendi sunt, ad officia quædam, illud est quod euicturus sum: *vel* enim veniunt paci ineundæ & reconciliandis, quæ alieno ab inuicem animo erant, rebuspublicis daturi operam; *vel* ad indicendum bellum. Cum ideo dulce nomen pacis sit & res ipsa tum iucunda tum salutaris, i. e. publicam salutem firmet stabiliatque; inde rationi consentaneum est, omnia legatis ab hoste ad ineundam pacem venientibus officia deberi, quæ iis, qui ab amica mittuntur respublica persoluenda sunt; cum alias nunquam futurum esset, vt spes aliqua pacis firma exoriretur, si in legatum ab hoste venientem, quemadmodum in hostem, licerent omnia. INSTAS: est tamen exploratæ veritatis, licere in hostem omnia; atqui Legatus, qui ab hoste venit, idem hostis est? Itane ergo occidi possunt, qui ab hoste ad pacem ineundam mittuntur Legati? negas forsan: quia alias inane foret

(e) De Iudice Legatorum Cap. V. §. 2.

(f) In sæpius laudata dissertatione Cap. I. §. 2. 3, 4.

foret pacis nomen, quippe nunquam coaliturae. Itane rebus possunt omnibus bonisque priuari? idem negas, cum sic futurus non esset, qui pacis Legatione fungeretur? Ergo vides, deberi Legatis ab hoste ad pacem conciliandam aut etiam ad inducias ineundas (harum enim eadem fere est ratio) venientibus officia quaedam; nec porro Legatus ab hoste missus aut negotia eius expediens ipse hostis est; nisi aliqua aduersus reipublicae, apud quam obit Legationem, salutem publicam & securitatem molitur machineturque; ex quibus simul consequitur, ut nec in legatos, ad indicendum bellum missos, temere liceant omnia; nec enim illi haberi ceu hostes possunt; tamdiu publicae rei, cui bellum nunciant, moluntur nulla aduersa, nec illi struunt infidias. Hic enim demum hostis merito nuncupandus est, qui sollicitare salutis publicae & securitatis fundamenta annititur, qui laedit salutem publicae rei, qui violat, qui ut subuertat illam, quantum in ipso est, nulli parcat operae. Et quid quaeso utilitatis exinde ad publicae rei salutare incrementum accederet, si in *Legatos, feciales* quos vocant, impune licere omnia respublica, cui bellum dictum est, pateretur? Quid autem his immoror, cum vsus sit Legationum eiusmodi ad indicendum bellum hodie inusitatissimus. Illud ex his omnibus infero: quia nullae suppetunt rationes, quae licita esse in Legatos hostium omnia esse euincant; merito ab hac thesi fuisse mihi faciendum diuortium. Non itaque omnia licent in Legatos hostium; ergo consequitur, ut aliqua ipsis debeantur officia, ad quae cum, qui illa debent, legibus obligentur (§. 17.), quid esse potest ac illud euidentius; etiam, qui ab hoste mittuntur Legati immunes esse a laesionibus; ideoque sanctos & inuiolabiles deprædicandos.

§. LII. Quæ cum ita sint, ac, sanctos esse omnes legatos & inuiolabiles, illud vero veritatis firmissimo fundamento innititur; cumque *laedere* aliquem significet, agere contra debita aliqui officia (§. 12.): videndum nunc est, quæ vero illa sint, quæ a rebuspublicis, ad quas mittuntur Legati, earumque moderatoribus legatis officia persoluenda sunt. PRIMVM tenentur imperantes, ut quacunque possunt opera *securos Legatos* reddant. Quia enim sancti legati sunt; cumque salutis interfit publicae (§. 22.) ac naturalium legum vinculis adstringantur Imperantes,

Officium est imperantium erga Legatos, ut eos securos reddant.

(§. 20.) vt Reipublicæ, quam moderantur, ciues, intra officiorum cancellos contineant; pœnis effrenem peccandi licentiam compescentes & potenti adducentes manu, vt actiones, ad quas legibus tenentur, obeant peragantque; hinc facile est animaduertendum, obligandos esse ab imperantibus reipublicæ, in quibus Legati degunt, ciues, vt officiis, quæ ex naturali obligandi ratione Legatis debent, perfungantur; nec eos lædant nec violent: illud autem est *securos* reddere Legatos, immunesque eorum a læsionum metu animos: vnde, vt in securam viuendi conditionem Legatos constituent, officium esse imperantium elucescit.

Violatores Legatorum acerbius puniendi sunt.

§. LIII. Vnde etiam in eam adducor sententiam, vt cum BYNKERSHOEKIO (g), puniendos qui Legatos violant, ac qui alios lædunt, acerbius existimem, eam ob rationem: quia delicta, quo grauius ex iis damnum reipublicæ enascitur, eo vindicanda sunt seuerius: atqui quum non exiguum publicæ salutis momentum a legationibus dependeat; quippe quæ incundis fœderibus securas ciuium fortunas ab externa potentum vi reddentibus; extinguendis flammis bellorum &c. operam impendunt (§. 48.): inde consequens est, ne alienentur a Republica, quæ eas admisit, legationes; & irrita omnia, quæ affecta sunt a legatis negotia relinquuntur, vt impune laceffi legatos, imperantes pati non debeant, nec eiusmodi violatoribus legatorum minari pœnas, quæ finem propositum non obtinent: Ideo pœnis in eos qui legatos lædunt acerbioribus animaduertendum est, vt, qui forsan maleuole sint erga legatos animati, a proposito scelerato absterreantur & dimoueantur certius constantiusque. Non dissentit, quod supra dixi, BYNKERSHOEKIUS: ast diuersam init probandi rationem, arbitratus, quod qui lædunt legatos acerbius puniendi sint, illud exinde deriuandum, quia sancti sunt legati; Ast huic argumento, nullam video inesse vim, nullum probandi momentum; quasi vero non omnes, quibus certa debentur officia, sancti sint? quasi hoc, quicquid est legatis instar priuilegii competat? Lædendus est nemo; euincunt hoc naturæ verissima præcepta; qui vero immunis esse a læsionibus debet,

(g) In sæpius laudato opere Cap. V. §. 4.

debet, sanctus est. An non igitur sancti dicendi sunt omnes, qui Iuris Naturalis fruuntur commercio? vocat equidem in partes veterum ICtorum testimonia BYNKERSHOEKIVS (h), quibus profecto fere omnia, quæ de legatis philosophatur, inædificat; sed quam hæc eorum suffragia nihil ad rem faciant, quisquis animaduertit.

§. LIV. Quia igitur legum etiam ciuilium præsidio com- Confectaria
quædam.
munienda securitas est Legatorum (§. 52.): HINC consequitur
(I) vt, quod immunes ab omni, qua impeti possunt, læsione,
h. e. *sancti* habendi illi sunt, illud debeant naturalium (§. 50.) &
ciuiliū obligationum rationibus efficacissimis; HINC (II) est,
quod litteris fidei, quas vocant, *publicæ*, seu *salui commeatus* ab
imperantibus, qui audire mandata eorum tenentur, muniendi
illi sint aduersus quoscunque maleuolorum insultus (§. 9.) (i);
HINC patet denique, obligari reipublicæ, apud quam Legati
suum Legationis munus obeunt, moderatores, cum ab iis omnem
vim arcere inimicam debeant, vt etiam Legatis diuersarum re-
rumpublicarum negotia apud se gerentibus a se inuicem præ-
stent securitatem, atque ideo, vt ius competat imperantibus
interdicendi legatis, ne mutuis se offensionibus onerent affi-
ciantque.

§. LV. Ex quibus cum elucescat, obligandos esse legatos, Si lites inter
nomine diuersarum publicarum rerum fungentes legatione, ab Legatos ipsos
imperantibus, in quorum potestate simul positi sunt, ne aduer- oriuntur, illæ
sus mutua, quæ sibi debent, officia moliantur quidpiam (§. 25-12), ab imperanti-
atque cum hi imperantes iudices haberi debeant competentes Legati missi,
Legatorum (§. 30. & seqq.), quid quæso ac illud est euidentius, si dirimendæ
inter ipsos Legatos in iisdem terris commorantes lites agitantur, sunt.
earum esse diiudicationem & diremptionem penes terrarum vbi
degunt superiores, quos dixi, magistratus. (k) Deinde vero ad
iplos

(h) v. gr. POMPONIVM Leg. vlt. ff. de Legationibus. Leg. IULIAM de vi publi-
ca. MUCIVM. vid. FRANCISCI BALDVINI *Iurisprudenciam* MUCIANAM.

(i) Exempla litterarum eiusmodi salui commeatus vide apud FÜRSTENERIVM
Cap. LVII. aliosque.

(k) Exempla vide apud BYNKERSHOEKIVM Cap. VII. §. 7. quo in loco con-
trouersia inter Legatos, Gallicum & Hispanicum, ob litteras interceptas orta,
direm-

ipſos Legatos illæ litium cauſæ pertineant neceſſe eſt, non ad eorundem Dominos, quippe qui ſuperiorem præter DEVM rerum omnium ſupremum ARBITRVM agnoſcunt neminem. Illa eſt quæſtio momenti grauioris: num Principi, gentium inimicarum, i. e. quæ infeſta aduerſus inuicem arma gerunt, Legatos in ſuis terris agentes, ne ſe offenſionibus laceſſant & proſequantur, liceat obligare? (l) Quem quidem nodum Gordium, vti CASSIO (m) vocatur, non more Alexandrino, ſed quo oportebat accommodatiſſimo ſoluiſſe PRESBEVTAM (n) reor; quicquid nititur CASSIVS (o) in contrarium. Nam cum tueri Legatos aduerſus omnem vim inimicam imperantes debeant (§. 54.), ac omnia illa ab eis amolienda ſint, quæ futurorum malorum meticuloſas curas publicæ rei incutiunt (§. 20. & ſeqq.): vtique rationi conſentaneum eſt, nec permittendas Legatis, quorum Domini profeſſi ſunt inter ſe hoſtes, mutuas offenſiones; *Valde enim intereſt*, inquit PRESBEVTA, *eius, in cuius aula verſantur, vt pacem domi ſuæ retineat, & ipſorum Legatorum, ne ludicro ſe bello ad ſummam rerum nihil proſecturo, at in ſe crudeli & periculoſo, ob mutuas cædes, quotidie utriſque timendas, hoſtilem in modum perſequantur, cum eiſmodi lanienis non modo incommodi apud hoſpitem ſint futuri, ſed & ipſi ſibi in negotiis aduerſarentur, quorum procuratio illis demandata eſt.* Quæ demum opponit CASSIVS, *ex hoc capite licere Legatis ad interneſionem uſque pugnare, modo ciuitatem non turbent & alterius implicent ſubditos:* ea vero inſigniter falſa eſſe, quiſquis facile ex antea probatis animaduertet. Præterea quamuis contingeret, vt nec turbaretur ciuitas, nec illius ſubditi implicarentur; hæc tamen fieri omnia poſſe, quis eſt qui ſuſtineat ire inficias? ac vero etiam propulſanda eſſe, quæ verofiſimiles futurorum malo-

diremptionem regentibus vnitarum prouinciæarum negat competiſſe; mihi aliter videtur. Plura IDEM exempla congeſſit in Tractatu de Iudice Legatorum aliis in locis paſſim.

(l) Exempla exhibet PRESBEVTA *de Iure Legationis Statutum Imperii* §. 84.

(m) Sect. II. de Iudice Legatorum §. 42.

(n) §. 84. p. 151.

(o) Sect. II. §. 42. 43.

malorum rationes continent, ambabus omnes manibus largiuntur. (p)

§. LVI. Qui rerumpublicarum moderatores admittere legatos obligantur, illi sane impedire legatos, quo minus munere mandato fungantur, non debent. Qua enim ratione cum imperiant in officia, quæ iis debent, lædunt Legatos; ac vero eosdem immunes esse a læsionibus oportet. (§. 50. & seqq.) Unde de vero facile est ad intelligendum: (I) quamuis ea omnia imperantibus in Legatos adscribenda sint, sine quibus explicari iurisdictionis non potest (§. 35. 38.); nulla tamen licere, si alia suppetant, media coercendi Legatos, quæ impediunt legationem. (II) Quia *admittere Legatos* significat, *audire quæ in mandatis habent* (§. 11.), concedendum esse ab imperantibus Legatis, ad quos admittendos obligati sunt, ut libertate fruantur sermonis & dicendi omnia, quæ mandati limites non excedunt; modo dignitatis eminentioris imperantium ratio habeatur, nec desinat in conuitiis & exprobrationibus oratio. (III) Cum legati fungi munere suo non possint, si ipsis præcludatur aditus in rempublicam ad quam veniunt, non impediri solum, sed irritas reddi prorsus Legationes ab imperantibus qui interdiciunt legatis aditu; ac vero nefas est legationibus, quæ aliquod salutis publicæ momentum continent, esse impedimento, tantum abest ut plane subuertere eas liceat.

§. LVII. Quum, ut fungantur legati concredito munere, iis interdum per quarundam rerumpublicarum terras transeundum redeundumque sit, non immerito quæritur: an concedere Principes quibuscunque legatis obligati sint, ut per terras, quibus præsunt, illi ad exterarum respublicas euntes, iter suum persequantur? Quia ex rationibus salutis publicæ metienda sunt omnia, quæ permitti concedique a Principibus gubernacula publicæ rei regentibus debent; non difficile est intellectu, si transire legatos publicæ salutis interest, aperiendum ipsis aditum; sin vero futurum esse opinabile sit, ut aliquod exinde detrimentum publicæ rei enascatur, occludendos ipsis fores; variis vero

F

ex

(p) Quæ paragraphis LIV. & LV. commentatus sum, ea studio huic Capiti, cum Capite II. non omnes præmissæ præsto essent, reseruavi.

ex rationibus salutis interesse publicæ potest, v. gr. cum multarum rerum publicarum Legati congregantur, vt pacem vniuersalem aut ineant aut stabiliant; vti nunc *Cameracum* plerarumque EVROPAE Gentium legati ad pacem inter eas confirmandum confluunt. Porro: si respublica, quæ Legatos mittit, amico scedere cum ea coniungitur, per cuius terras Legatis trans-eundum est; nisi forte cognitum exploratumque respublica habeat, quæ aperire transitum debet, nec vano ducta augurio existimet, causam illius Legationis comparatam esse ad salutis suæ & securitatis detrimentum; tunc enim intersepienda ipsis via est; idem si hostis est, cuius legati transitum poscunt, respublica, fieri oportet, ne illa scederibus firmata euadat potentior & metuenda magis. Sed de transitu Legatis concedendo aut denegando, vt & de admittendis aut recusandis Legatis, regulas necere specialiores non ita facile dabitur; quippe quæ ex circumstantiis, si eiusmodi quid eueniat, diiudicandumque sit, ex salutis publicæ rationibus ceu principiis vniuersalibus petuntur euidentissime.

Quando admissis legatis interdici possit commoratione in terris reipublicæ.

§. LVIII. Pergo: Quum nefas sit irritas reddere, quæ admitti debuere, legationes (§. 56.); nec eas sine causa eiicere e finibus suis imperantibus licet. Causæ vero idoneam expellendorum Legatorum rationem subministrantes illæ sunt omnes, quæ salutis publicæ fundamentis innituntur. Quando itaque nulla pœnarum terriculamenta alicuius apud Legatos momenti esse, nec, vt illi a lædendis ciuibus, turbis commouendis ac sollicitandis ciuium animis abhorreant, efficere intelliguntur, exterminandi sunt legati ac interdiciendum ipsis commoratione in terris publicæ rei. Deinde expelli eos interest salutis publicæ, quando futurum imperantes vident, vt bellum sibi cum eo, qui misit Legationem, exardescat; ne, quæ secreta esse oportebat, ea expiscati diuulgent. Porro, interdum sociorum causa ægre ferentium cum hoste coli amicitiam, continget; vt eiusmodi quid in Legatos decernendum sit, & etiam ex aliis causis, quas præbent salutis & securitatis publicæ rationes.

Non sunt litteræ interceptiendæ ad legatos directæ.

§. LIX. Quæ cum interdiciant imperantibus, ne sint legationibus, quæ admittendæ fuerunt, impedimento (§. 56.): consequitur, ex iisdem rationibus arceri imperantes a litteris, quæ

ad

ad legatos directæ sunt pertinentes ad legationis negotia, intercipiendis; nec itaque alias quascunque intercipere licitum ipsis est: quia (I) quæ demum litteræ res legatis ad expedienda negotia scitu necessarias secum ferant, nesciunt; nec (II) quæ fieri nobis ipsi nolumus, erga alios agenda nobis sunt. Interim, ut intercipiantur litteræ ad legatos directæ necessarium quandoque fieri ex salutis publicæ rationibus, non eo inficias; v. gr. quando futuræ seditionis metus exsurgit, aut vitæ & fortunis imperantium insidias a Legatis strui compertum est, ut exinde intelligere maleuola male sentientium consilia contingat. Quo iure Augustissimum REGEM MAGNAE BRITANNIAE, cum nascerentur seditiones in regno, & conspirarent subditi ad *Prætentem*, quem vocant, in solium euehendum, usum sæpius fuisse accepimus. (q)

§. LX. Obligandos esse ab imperantibus subditos, ne illi impedimenta obiiciant aut plane turbent Legationes, quæ admittendæ in rempublicam fuere; non potuit non ex ante dictis (§. 56.), qui ea bene pensauerit, me non monente intellexisse: nam, ne impediantur aut irritæ prorsus reddantur legationes, ad id vero annitendum est Principibus, qui rerumpublicarum gubernacula moderantur. (§. cit.) Inde vero ratio repetenda est honorum, quibus affici Legationes solent, ac solennitatum, quibus excipiuntur legati; posteaquam admissio eorum decreta est. Cum vero contingat interdum ac postulent dignitatum eminentiorum, in quibus legati alii præ aliis constituti sunt, atque salutis etiam publicæ rationes, ut aliis legatis illustriores honorum cultus, & bonæ mentis demonstrationes ac aliis exhibeantur; ideo facile est ad animaduertendum: quare debeant imperantes legatos, qui mittuntur cum *Characterē representatio*, eisdem honoribus persequi ac eorum Dominos solent: nam efficiuntur actus, ad quos veniunt, solenniores; Et quo magnificentiora sunt apud Principes & Imperantes omnia, eo Numen eorum subditi sanctius colent at venerabuntur; id vero quam etiam pertineat ad salutis publicæ decus & ornamentum, nemo fortassis non videt; deinde cum officium hoc, quod

De honoribus,
qui solent de-
ferri legatis.

(q) Conferatur CASSIUS in sæpius laudato opere Sect. II. §. 49. aliique.

ab Imperantibus persoluum legatis dixi, innoxia sit, quod vocant, vtilitatis, quid impediret, quo minus illo defungerentur. Ast vero quia difficulter finges regulam ab omni immunitate exceptione; nec negauerim fieri posse, vt minus quandoque consultum videatur concedere legatis, honoribus, quibus prosequendi sunt domini illorum, iisdem eos etiam perfrui, h. e. legatis cum *Charactere repræsentatitio* missis eosdem honorum cultus deferre ac solent ipsorum Dominis præstari, v. gr. illis, qui ab eo veniunt ad rempublicam, cuius legatos is male habuit aut non debitis honoribus prosequutus est. (§. 35. num. 4.) Vnde tandem illud consequi, persuasissimus sum: quia penes Principem etiam esse, ad quem mittitur Legatio ex ante dictis elucescit; statuere, an legatus tam præclaris honorum ornamentis decorandus sit concedendumque ei, vt illis decoribus perfruat; vt non pleno fulgeat iubare Characteris repræsentatitii Legatus, nisi adplaudente Principe, ad quem missus est. Qui enim si negauerit, quod iure interdum potest, legato ea honorum ornamenta, eique illis interdixerit; profecto Legato non licet perfrui eisdem; adeoque nec iure eo gaudet, in quo consistit *Character repræsentatitius* (§. 7. 12.). Atque hoc demum sensu, quæ dixi (§. 7.) dependere etiam aliquatenus a Principe, ad quem venit legatus, vt hic fulgeat repræsentatitio Characterem, intellecta acceptaque cupio. Ex quibus vero omnibus palam redditur, quid sibi velit, *mittere Legatos cum Characterem repræsentatitio*; nimirum cum nec sine illius Principis, cuius negotia gerunt, legati tantis frui honoribus, qui principi ipsorum Domino competunt, non debeant; quamuis eosdem ipsi deferre Principes, ad quos mittuntur, intendant; ideo, qui mittit legatos huiusmodi Princeps, consentiat oportet, (I.) vt legati tantos acceptent honores; ac inde (II.) non ingrati sibi rem futuram declarent, si legati tantis honorum ornamentis exornentur; plus enim iuris legatis cum Characterem repræsentatitio tribuere, non esse in Principum mittentium arbitrio positum, ex antea dictis elucescit. (r) Solennitates vero ac cærimoniarum ambitus in excipiendis admittendisque legatis usurpari solitos recensere hic supersedeo; cum

(r) Conf. B. COCCETT diff. de repræsentatiua legatorum qualitate.

cum quia alienum id est ab instituti mei rationibus, tum quia has partes iam occupauerunt FÜRSTENERIVS (s), FRIDERICVS, de MARSELAER (t), WIQUEFORTIVS (u) aliique. (x)

§. LXI. Vt caste venerentur & sanctissime colant supremum, quod rebus humanis præfider, NVMEN, ac quam ipsi debent, pietatem externis etiam actionibus manifestent; ad id vero, sicuti omnes, quibus DEVS, quemadmodum Poeta (y) canit:

De priuatis
sacris Lega-
torum.

- Os sublime dedit, cælumque tueri

Iussit, & erectos ad sidera tollere vultus:

ita etiam legati sunt obligatissimi. Quo autem venerationis & obseruantissimæ pietatis cultu cum defungi non possint, nisi secundum religionis, quam profitentur, doctrinas ac principia; itaque, neutiquam licere Imperantibus, ad quos legati veniunt, nec ius adscribendum ipsis esse, interdicens legatis eorumque comitibus cultu diuino iuxta religionis, cui dederunt nomina, instituendo, ex his omnibus elucescit. Quare, quia *sacra priuata* appellant; *exercitium vniuersi diuini cultus, nec publicis in locis, nec publicis impensis celebrandum*: (z) consequitur sane, vt legatis cuiuscunque ordinis priuata sacra ab imperantibus reipublicæ, in qua commorantur, permittenda sint, quando illi quidem diuersam, ac in republica, in qua subsistunt, toleratur, religionem profitentur; ius ergo Legatis competit *sacrorum priuatorum*. Non hic quis obiiciat, exinde, quod Legati operam dare omnibus in locis cultui diuino iuxta principia religionis, qua innutriti sunt, debeant; consequi saltem, vt sacra ipsis domestica relinquenda sint, priuata nequaquam; ad quæ etiam *administratio* pertinet *Sacramentorum*: falluntur enim meo quidem iudicio quicunque hæc existimant. Cultus diuinus administrationem etiam Sacramentorum sub se complectitur; neque vero licet

F 3

impe-

(s) De iure suprematus Capitibus L. & LV. ac seqq.

(t) In Legato Diff. XII. Lib. II.

(u) Dans son Ambassadeur.

(x) Quas vide de LVDEWIG in tractatu de iure adlegandi ordinum S. R. I. §. VI. procemii.

(y) OVIDIVS *metam.* Lib. I.

(y) Vide Frid. Direct. BOEHMERI *dissert. de priuatis legatorum sacris*, Cap. I.

§. 14. cuius vsus sum definitione sacrorum priuatorum.

imperantibus impedire legatos, quos receperunt, quo minus hoc cultu defungantur; cum autem illi essent impedimento futuri, si ipsis diuersæ addictis religioni, ac toleratur in republica ad quam venerunt, interdicerent Sacramentorum administratione & rebus reliquis, quæ ad sacra priuata referuntur: quis, quæso, non videt, permittenda Legatis & primi & secundi ordinis priuata sacra? Nam, quæ Auctor anonymus quidam, cuius scriptum (a) ANTONIVS FABER (b) recenset, existimat: ex Characterē legatorum repræsentatio dependere ius sacrorum priuatorum legatis debitum, adeoque saltem iis, qui sunt primi ordinis, concedendum; illa vero, ne quid durius dicam, ab omni prorsus ratione abhorrent. Cum enim in iure fruendi honoribus præcipuis consistat Character repræsentatiuus; honores vero ad ceremoniarum solennia pertineant, quis tandem adeo peruerse rationes subduxit suas, vt sacra inter ceremonias locum obtinere existimauerit vnquam? Potius: quia eadem est ratio in legatis tam primi quam secundi ordinis, igitur etiam sacra priuata vtriusque ordinis Legatis relinquenda sunt, monente illustri BOEHMERO. (c) Nec, porro, impetrare a me possum vt eorum suffrager sententiæ, qui exinde demum, quod Legati non sint reipublicæ subiecti, intra cuius potestaria subsistunt, consequi opinantur, vt ius sacrorum priuatorum ipsis permittendum sit. Nam (I) gaudere Imperantes iure, Legatos, quos receperunt, suo subiiciendi imperio, id vero in antecedentibus Cap. II. est stabilitum. Deinde, (II) cum exploratum habeam, ne iure quidem gaudere imperantes, interdicens subditis exercitio religionis iuxta principia eorum, quibus innutriti sunt, instituendo: (quia α) nec Leges conscientiæ eorum scribendæ nec β) arcendi illi sunt a diuino cultu, quo quidem non debent nisi ex religionis, cui nomina dederunt, principiis defungi), conficitur sane vt, qui persuadent sibi, Legatos non esse obnoxios rerum publicarum, ad quas venerunt, imperio; frustra in eo rationem quærant iuris sacrorum priuatorum Legatis permittendi; nam pronum hinc foret, cum impedire Legatos, quo minus

(a) Quod inscribitur de prærogatiuis Legatis debitis ex communi gentium consensu.

(b) In der Staats-Canzley Tom. XIV. p. 220.

(c) In Dissertatione laudata Cap. II. §. 15, 16, 17. & seqq.

nus cultu diuino secundum religionis principia, quæ imbibent, instituendo defungantur, ideo nefas sit, quia non sunt subditi; prohiberi demum subditos posse, ne operam dent exercendæ, quam profitentur, religioni; atque nec huic sententiæ suffragandum est, nec ipsi aliter sentientes concedunt calculos; quocirca aliam esse iuris sacrorum priuatorum, quod adscribendum Legatis est, rationem suppeditandam elucescit; quam vero an consecutus fuerim verioremq; dederim nec ne, aliorum esto iudicium. Quod vero iuris sacrorum priuatorum fundamentum cum in eo consistat, quia interdicendum Legatis non est cultu diuini NVMINIS congruenter conuenienterque religioni, quam amplexi sunt, celebrando; ideo efficitur, vt, si ea, quæ Legati sacra sequuntur, in republica, ad quam missi sunt, publica auctoritate tolerentur; tunc demum dependeat ex imperantium arbitrio, num Legatis, ius priuatum cultus diuini exercitium habendi relinquere velint nec ne: nam sacris, quæ in ea re publica florent, interesse publicis illi possunt, adeoque non prohibentur cultu DEI vniuerso defungi. Quamuis vero concessis priuatis sacris, ea omnia videantur concessa, sine quibus haberi illa nequeunt; cum tamen ex salutis publicæ rationibus merienda sint vniuersa, nec, quæ *adiaphora* dicuntur, ea ad essentiam cultus pertineant, itaque nec negauerim, Legibus hæc adiaphora sacrorum priuatorum, quæ Legatis permissa sunt, circumscribi ab imperantibus posse; nec illicitum adseuerauerim, quando salutis interesse publicæ visum fuerit, arceri alios subditos a sacris frequentandis Legatorum. Plura inuenies apud illustrem BOEHMERVM in laudata dissertatione.

§. LXII. Obligari Legatis, qui recepti sunt, imperantes ex Confectaria. hætenus allatis apparet; vt securos eos reddant (§. 52.), ne impediant eos defungi concredita Legatione (§. 56. & seqq.); vt honoribus debitis prosequantur (§. 60.); vt diuersæ addictis religioni, ac in republica, ad quam missi sunt, toleratur, priuata sacra permittant (§. 61.); & reliqua ipsis officia, quæ ex his omnibus dependent, persoluant. Cum itaque sancti Legati sint & inuiolabiles (§. 50.); ac ideo impingendum imperantibus non sit in hæc debita legatis officia, quia eos lædere non debent (§. cit.); cumque violent hæc officia, concedentes subditis licentiam læden-

dendorum legatorum, impediendarum legationum, turbandarum sacrorum, quæ Legatis concessa sunt &c. consequens est, ut ab his omnibus subditos seueris arcere pœnis illi sint obligatissimi; deinde hæc omnia ab imperantibus officia postulandi iure gaudent legati, quemadmodum (§ 12.) euictum est probatumque. Quia vero inter iura Legatorum referenda non sunt, quæ non ipsis licent, i.e. quæ naturæ legibus, quæ salutis & securitati publicæ rei, in qua degunt, contrariantur (§ 16.); inde sequitur, ut nec *iurisdictio in comites*, nec *immunitas a soluendis vectigalibus* Legatis competat, nec ius asyli ædibus eorum adscribendum sit; singula in sequentibus probabuntur.

Non competit Legatis iurisdictio in comites.

§.LXIII. Quum Imperantibus, in omnes commorantes in terris eorum, exinde iurisdictio adscribenda sit vniuersa; quia penes eos est regere ac moderari rerumpublicarum, quibus præ sunt, gubernacula (§. 20. & seqq.): conficitur, ut (I) iurisdictio inter regalia suum locum obtineat (§. 10.), & (II) ut in rebuspublicis nemini competat aliqua iuris dicendi potestas, nisi quibus ab imperantibus permessa est, i. e. qui ea regentium nomine defunguntur. Quoniam, porro, Comites Legatorum, eiusdem publicæ rei, intra cuius limites reperiuntur, eorundemque imperantium iurisdictioni obnoxios esse euictum est stabilitumque (§. 35. num. 1.); ideo, an iurisdictio Legatis in familiam suam competat, illud ex concessione pendere illius apud quem agunt, euidenti ex his omnibus ratione elucescit, quæ & GROTIUS (d) amplectitur. Sed cum nullas rationes idoneas, meo quidem iudicio, in partes suas vocauerit; BYNKERSHOEKIVM (e) in diuersam a GROTIANA sententiam ingressum, rationes suas congruenter principiis, quæ adoptauit, subduxisse, illud equidem nemini videri mirum debet. Cum enim Legatos ab omni foro loci, in quo agunt, immunes esse; ac familiam Legati, iurisdictionem sequi illius, persuasum habeat; non potuit non iudiciis accedere eorum, qui comites Legatorum, iurisdictioni subiiciunt mittentis legatos, a quo etiam illa, si legato competere debeat, impetranda sit. Ast vero probatum, nisi me omnia fallunt, dedi

Cap.

(d) De iure belli & pacis Cap. XVIII. Lib. II. §. 8. num. 2. Confer. Domini FLEISCHERI ius nat. & Gentium Lib. III. Cap. XV. §. 19.

(e) De Iudice Legatorum Cap. XV. §. 1. 3. & seqq.

Cap. II.: subesse & comites Legatorum & ipsos Legatos, reipublicæ, apud quam Legatione funguntur, imperantibus eorumque Iuris dicundi & exercendi potestati, ex quibus vno ictu BYNKERSHOEKIANA concidunt argumenta. Cumque idem iurisdictionem criminalem Legatis in familiam ipsorum neget permittendam (f); quia concedere illos aliquo supremæ potestatis iure perfrui periculosum sit: nescio fane qua ratione ductus civilem ipsis tribuat; civilis enim & criminalis iurisdictionis eadem est ratio; vtraque ex supremo imperantium iure regendi rempublicam dependet.

§. LXIV. Quum igitur non gaudeat Iurisdictione Legatus in familiam suam (§. 63.); multo minus ea ipsi in illos competit, qui quondam in imperantium, cuius Legati negotia gerunt, terris commorati, nunc intra publicæ rei, ad quam missi Legati sunt, limites reperiuntur. Quum enim iuris dicundi & exercendi ius & potestas imperantibus in omnes, qui in eorum terris degunt, adscribenda sit (§. 30.); adeoque, qui nomine principum fungi ea debeant; illud vero ex concessione pendeat illorum (§. 63.); ita vero consentaneum est his rationibus, Legatos omni iurisdictionis iure, nisi illud quidem ab imperantibus, apud quos obeunt Legationem, impetrauerunt, esse destitutos: quia nec vlli reipublicæ ius competit exercendi in alterius publicæ rei terris iurisdictionem. Quamvis vero, consuevisse singulas respublicas, iuri per *consules*, quos vocant, illis, qui antea apud eas egerunt, dicundo, etiam in aliarum publicarum rerum terris operam dare, id vrgeat BYNKERSHOEKIVS (g); non tamen hæc a sententia, quam amplexus sum, transuersum, quod aiunt, vnguem dimouent. Nam (I) ab eo quod contingit, ad id quod debet fieri & iuris est, non ducendum consecutionis filum censeo: & (II) exercendæ iurisdictionis ius competere consulibus sine imperantium, in cuius terris ius dicunt, concessione, id vero vt credam adduci me non patiar. Simul ac enim quis extra reipublicæ, in qua antea egerat, terras constituitur, cessat esse eius subditus imperio. Nam illius soluitur potestate; & qui non est in reipublicæ potestate positus, eum illa nec afficere poenarum

Nec in eos qui eiusdem nationis sunt, ex qua Legati, & commorantur in republica, ad quam Legati missi sunt.

G

crucia-

(f) In eodem Cap. §. III. in fine.

(g) Cap. XV. §. 4.

cruciatibus, nec adigere potenti manu contradicentem ad obeunda, quæ debet, officia valet; nec ideo, eum obligationibus constringere, in illius est viribus situm: quoniam qui obligari a re publica debet, ille conuictus sit necesse est, de reipublicæ, pœnas sibi infligendi & se ad officia compellendi potestate (§.28.). Cuius vero, cum ille, qui extra rempublicam constitutus ac ideo immunis est a potenti illius manu, periuasus non sit, i. e. nec pœnis in se a re publica, ex qua excessit, animaduersum, nec se ad actum iri ad officiis defungendum habeat exploratum, (quando nimirum nulla bona sita habeat in ea re publica, ex qua excessit,) itaque qui emigravit e re publica, non legibus illius, ex qua egressus est, publicæ rei obligatur. Cuius porro, publicæ rei legibus non teneor, illius nec sum subiectus imperio (§.29.); ex quibus, qui ex altera re publica in alteram concesserunt, perperam illius, in qua antea commorabantur, tamdiu extra eam constituti sunt, subditos dici, patet euidentissime. Quum vero ex altera euntes re publica ad alteram, in illius, cuius terras ingrediuntur, potestatem veniant, subditos effici eiusdem posse, me non monente, cuius facile est ex ante dictis ad animaduertendum. Quibus præstructis, cum neminem esse subditum reipublicæ, in qua non commoratur, euictum sit; nec vero in reipublicarum potestate situm esse elucescat; ius aliis dicere quam qui obnoxii ipsarum sunt imperio; inde quidem conficitur, vt nec *consulibus*, quos vocant, adeoque nec Legatis licitum sit, in eos, qui in re publica, a qua missi sunt, antea egerunt, exercere iurisdictionem; nisi id quidem Principes, in cuius terris ex aliis rebus publicis quidam commorantur, permiserint. Vnde fane, quod in *consulum* iurisdictione aliqui pro stabilienda sua de Legatis sententia præsidium quærunt, imbelle illud fane immo nullum est.

Legati non
immunes
sunt a tribu-
tis.

§. LXX. Pertexo, quam orsus sum, telam; illa adhuc dum quæstio agitur, num Legatis a vectigalibus tributisque reipublicæ, in qua subsistunt, soluendis debeatur immunitas? Quum vectigalia exigantur ad impensas, quas principes securitati ac commoditati in via publica stabiliendis impendunt, refundendas; cumque tributa omnia ad amplificandum salutis publicæ incrementum comparata sint; at vero Legati etiam, vt promoucant salutem

salutem publicam (§. 25.), utque obseruent leges illius publicæ rei, in qua commorantur, obligandi sint (§. 27.): quis vero ex his omnibus consequi non animaduerneret, ut teneantur Legati ad vectigalia & tributa, quæ leges definiuerunt, omnia publicæ rei, in qua degunt, repræsentanda? nisi ab imperantibus consequuti illi sint a soluendis eis immunitatem; quæ autem non ita facile concedenda legatis est, si quidem eosdem ea abufos sæpius fuisse ex historiarum monumentis constat. (h) Ex probatis vero quum palam fiat, licere imperantibus, Legatos, ut soluant, quæ in merces imposita sunt, onera ac tributa, constringere Legumque obligatione adducere; inde illud intelligitur, ne illi defraudent telonium ac versuram faciant, propterea vestigatoribus ciuitatis facultatem esse quandoque permittendam ab Imperantibus scrutandi res, currus, nauesque Legatorum; si nimirum non leuia indicia legatum animi ad circumueniendum vectigalia propensi arguunt; alias enim dignitatis illorum eminentioris habenda est ratio; perperam vero hac ratione lædi Legatos opponitur. Nam qui vtuntur iure suo, non agunt contra officia debita aliis, adeoque lædunt neminem; atqui imperantes, dum inuestigari res Legatorum iubent ex rationibus publicæ salutis; ne defraudentur vectigalia, nec adportentur vetitæ merces in rempublicam; vtuntur iure suo: vnde tantum abest, ut lædant principes Legatos, quorum perscrutantur allatas merces, ut potius compellant eos adducantque ad officia reipublicæ, quam ingrediuntur, debita persoluenda.

§. LXVI. Quum igitur indubitata illa sit & inconcussa veritas, non Imperantes lædere Legatos, aduersus quos Iurium suorum prærogatiuis vtuntur; inde demum consequitur, perperam inuiolabilitatem sibi debitam in partes vocare Legatos, penatibus suis asyli ius vindicatu-
 tas, non Imperantes lædere Legatos, aduersus quos Iurium suorum prærogatiuis vtuntur; inde demum consequitur, perperam inuiolabilitatem sibi debitam in partes vocare Legatos, penatibus suis asyli ius vindicatu-
 sedentes reipublicæ, ut prehendant, in quibuscunque terrarum suarum angulis lateant, criminum reos, ad dignis scelerum pœnis afficiendos; ad id vero ex naturalium Legum & salutis publicæ rationibus sunt obstrictissimi. Nam, quum non minimum salutis

Nec Ius asyli
Legatorum
ædibus com-
petit.

G 2

(h) Vid. Cap. XIV. BYNKERSHOEKII de Iudice Legatorum & notas. BAR-
 YERACII, ad hoc caput.

salutis & securitatis publicæ momentum in eo positum sit, vt, qui eam i. e. Leges ad hunc obtinendum finem salutis publicæ comparatas violauerunt, eisque subuertendis machinati sunt infidias; illi statutas in legibus pœnas scelerum vindices subire cogantur; cumque hoc puniendi delinquentes lus imperantibus in ciuitate comperat: ideo sane tam est certum quam quod certissimum, licere imperantibus, criminum in rebus, quas regunt, publicis commissorum reos, quocunque eos loco in terris suis offendant, prehenso ad merita trahere supplicia; nec inde latoribus legatorum deberi priuilegium asyli, vi cuius, qui in eis latebras quæerunt, confugia, occultationes, tuti sint a pœnis delictorum, quæ patrauerunt, persecutoribus. Sic enim, quum futurum esset, vt inulta impunitaque multa scelera abirent; non posset non effrenatior fieri peccandi pruritus, ac frustra in rebus publicis ciues securitatem, siquidem quæ nulla foret, quæerent. Vnde, cum principibus ad promouendum securitatis publicæ incrementum omni cura annitendum sit (§. 20. & seq.), apparet, eos contra officia, ad quæ erga publicam rem, quam regunt, naturæ Legibus obligantur, agere, tolerantes asyla in terris suis. Equidem HUGO GROTIUS (i), cui BYNKERSHOEKIUS suffragatur (k), *an Legati lus asyli in domibus suis habeant, pro quibus vis eo confugientibus ex concessione*, inquit, *pendere illius apud quem agunt*, adeoque concedi a Principibus asyla posse, persuadet sibi: cum hæc autem gratis dicat, non potui non ab eius sententia facere diuortium. Nec mihi hic opponenda sunt asyla Iudeorum ab ipso NUMINE imperata (l): in quæ qui se contulerant, illi tuti erant aduersus persecutores vindicum manus, ac in iis vsque ad mortem Pontificis maximi commorabantur (m): nam hæc vero illis demum, qui ex improviso, i. e. nil tale quid cogitantes, interemerant aliquem, impunitatem homicidit

(i) Cap. XVII. lib. II. §. VIII. num. 2.

(k) Cap. XXI. in sæpius laudato opere §. 1.

(l) Num. XXXV. 9. 22. & Ios. XX. 1. seqq.

(m) Confer RELANDI *antiquitates sacras* parte II. Cap. VI. §. 10. & CHRISTIANI SCHOETGENII *Lexicon antiquitatum Germanicum* pag. 138. aliosque plures.

cidii largiebantur. Quam, porro non fit adscribendum Legatis asyli ius, i. e. ius arcendi ab ædibus suis inuestigatores delinquentium, quos occultauerunt; illud etiam ex his intelligi datur: quia nullo gaudent iure Legati, eximendi, subditos criminum reos reipublicæ, cui subsunt, iurisdictioni; utpote ipsi obnoxii illius, in qua commorantur, ciuitatis potestati. Atqui hæc de asylorum iure penatibus Legatorum competente celebratissima illa est & tot agitata sæculis controuersia, quæ non solum scripta doctorum occupauit, sed quæ diu etiam aulas Principum resque publicas, tenuit. Neminem fugiunt illæ ROMÆ inter legatos inprimis Gallicum MARCHIONEM LAVARDINIVM & Pontificem INNOCENTIVM XI. ancipiti diu fortuna & magnis animorum motibus agitatæ contentiones, quæ cum tandem exitum consequutæ sunt, ut nunc nullis legatorum ROMÆ commorantium ædibus asylorum iura a pontificibus relinquerentur; consule, si placet THEATRVM EUROPAEVM (n), illustres BYNKERSHOEKIVM (o), THOMASIVM, (p) nec non CASSIVM (q) aliosque complures (r). Hæc autem de iuribus legatorum dicta sufficiant.

CAP. IV.

ALITER SENTIENTIVM
RATIONES PONDERANS.

§. LXVII.

Reliquum est, ut ad eas tandem aliter sentientium rationes, quibus suam de iuribus & Iudice Legatorum sententiam firmant stabiliuntque, cogitationes & calamum inflectam; HVGONIS GROTII primum, dein BYNKERSHOEKII & STEPHANI CASSII ac aliorum, quæ ponderis aliquid habent, obiectiones æquis lancibus appensas, quantum est in me, trutinaturus.

G 3

§. LXVIII.

(n) Ad annum MDCLXXXVII.

(o) De Iudice Legatorum Capite XXI.

(p) In Diss. Lipsiæ habita de iure asyli Legatorum ædibus competente.

(q) Sect. II. §. 94. de iure & Iudice Legatorum.

(r) Quos vide apud BYNKERSHOEKIVM Cap. XXI.

Fundamenta
Grotiana &
Bynkershœ-
kiana velli-
cantur.

§. LXVIII. Quum autem conspirent GROTIUS (s) & BYNKERSHOEKIUS (t) & qui in eorum sententias iurauerunt; in Gentium iure, quod voluntarium & ex vniuersali Gentium consensu proficisci sibi persuadent(u); contineri rationes Iudicis Legatorum, iuriumque quæ ipsis competunt; ac vero nullum dari a naturali diuersum Ius Gentium, id quidem (§. 15.) euictum dederim; facile est ad intelligendum, quam lubrico ea fundamento, quæ de Iudice & Iuribus docent Legatorum, innitantur. Quid? quod, nec Gentium ius, quod fingunt, multum largitur præsidii eorum sententiæ; siquidem sat multa exstant exempla, in partem vtramque (x); Cumque BYNKERSHOEKIUS exempla, quæ contraria adferuntur, iniustitiæ insimulet(y), non obscure innuit gentium ius, quod comminiscitur nullum esse: nam inde consequitur, vt ea ex quibus gentium consensus colligendus est, simul esse debeant iustitiæ regulis congruentia; quæ autem

(s) §. I. & IV. num. 2. Cap. VIII. Lib. II. de iure belli & pacis.

(t) §. X. Cap. XXIV. de Iudice Legatorum in primis Cap. XVII. §. X. XII. Cap. XVIII. & XIX.

(u) GROTIUS Lib. I. Cap. I. §. XIV. & in prologomenis §. 40. Quam autem hoc loco rationem suppeditat, ad euincendum dari Ius Gentium eiusmodi quale dixerat in antecedentibus; nimirum quod ex certis principiis certa argumentatione deduci non possit, & tamen ubique obseruatum appareat, id necessario ex libera voluntate artum habere: illa vero mihi quidem non facit satis, nec scrupulos euellit ex animo: Siquidem (I) omnes actiones naturæ Legibus determinatas esse, i. e. vel conuenire cum eis vel contrariari eisdem persuasissimus sum; ergo quæcunque a gentibus obseruantur, ea rationes suas in hisce naturæ legibus habeant necesse est, adeoque ex certis principiis possunt certa argumentatione deduci; & (II) quamuis, omnes actiones ex libera voluntate ortum habere, indubitatum sit; non tamen inde efficitur, vt, quia ab his vel illis gentibus hæc vel illa obseruantur, ideo ad eadem etiam gentes aliæ obligentur; quæ tamen euincendi partes fuissent GROTII, secundum datam ab ipso §. XIV. Lib. I. Cap. I. iuris Gentium definitionem. Contrarium dedi euictum (§. 15.).

(x) Quæ vide apud RICHARDVM ZOVCHVM de legati delinquentis iudice competente, Cap. VI. & BYNKERSHOEKIUM Cap. XVIII. & XIX. §. 6. Cap. XI. §. 10. & multa etiam exempla exhibet recens historia, vide STEPHANI CASSII diatriben de iudice legatorum Sect. I. & Præfationem BARBEYRACII ad BYNKERSHOEKIUM pag. 17. & WIQVEFORTIUM Lib. I. Sect. XI. pag. 218. & 279. & Sect. XXVII. p. 812.

(y) Vid. Cap. XIX. §. 7.

autem iusta sunt, ea legibus innituntur (§. 22); iam vero gentes non aliis ac naturalibus legibus obnoxii sunt; adeoque ipse sibi BYNKERSHOEKIUS contrarius est. Immo ipse GROTIUS, quæ profert in medium, in coniecturarum loco habet (z), quæ verosimiles saltem rationes continent; non certas, non indubitatas; vnde illa eo faciliori negotio e via remouebuntur.

§. LXIX. Quæ autem LIVII (a) & SALVSTII (b) iudicia GROTIUS (c) & BYNKERSHOEKIUS (d) in partes suas vocant, ea vero ad rem nihil conferunt: cum non autoritatibus contendendum sit, sed rationibus; cumque illa eorum sententiis non obscure contrariari euictum B. COCCEIUS (e) dederit. PRIMVM vero GROTIANAE argumentationis momentum in eo situm est: *Priuilegia ita intelligenda, ut aliquid tribuant ultra ius commune. Quod si Legati ab iniusta tantum vi tuti essent, nihil in eo magni esset, nihil præcipui* (f). Quum vero non stabilitum iuerit GROTIUS, deberi Legatis aliquid magni aut præcipui, sed gratis hæc ponat: hoc quidem illius argumentum omni pondere destitui euidenter patet. Esto vero, deberi Legatis aliquid præcipui: vnde illud positum in eo esse euincetur, ut Legati immunes sint ab imperantium, apud quos Legationis sparta funguntur, iurisdictione? Consentio, deberi Legatis præcipua honorum decora (§. 16.); admitto Legatos & eos etiam, qui ab hoste veniunt, naturalium Legum præsidio aduersus maleuolos lædentium insultus communiri (§. 50. & seq.); Imperantes & subditos reipublicæ, intra cuius pomeria legati subsistunt, ad plura ipsis persoluenta officia, obligationum, quæ a natura proficiscuntur, vinculis adstringi Cap. III. stabilitum a me: Ast hæc nego, exinde confici cogique posse, non obnoxios esse Legatos imperantium, ad quos veniunt, dicundi iuris potestati.

Soluitur Grotii Obiectio I. desumpta a priuilegiis legatorum.

§. LXX.

(z) Cap. XVIII. Lib. II. §. 4. num. 2 & 4.

(a) Lib. II. Cap. IV.

(b) De bello Iugurthino Cap. XXXV.

(c) In sæpius citato Capite XVIII. Lib. II. §. 4. num. 3.

(d) Cap. XVIII. sæpius laudati operis §. 4. & 5.

(e) In diss. de legato sancto non impuni §. 2. 3. 4. & seq. Capituli III.

(f) Cap. XVIII. §. 4. num. 4.

Solvitur illa
II. quæ funda-
tur in inuiola-
bilitate Lega-
torum.

§.LXX. Nam, quamvis pergat GROTIUS (g), *securitatem Legatorum utilitati, quæ ex pæna est, præponderare*, ac paulo post (h) *illud præceptum sanctimonie Legatorum* appellitet; quamvis adeo ex inuiolabilitate, quæ debetur Legatis, descendere hoc ius immunitatis a foro loci, in quo commorantur persuasus sit: non hæc tamen firmo innituntur fundamento. Quid enim sanctitas & inuiolabilitas Legatorum aliud innuit, quam non eos offendendos esse læsionibus (§. 50.)? Cum vero lædere & violare significet, agere contra debita alicui officia (§. 12.); profecto, factam rectamque conservari, quæ Legatis debetur, inuiolabilitatem, quando non impingunt imperantes nec subditi illius, in qua Legati commorantur, reipublicæ, in debita ipsis officia; illud tam certum est, quam quod certissimum. Iam vero cum debita legatis officia non violent imperantes, qui aduersus Legatos iurium suorum prærogatiuis vtuntur; cumque qui rerum publicarum gubernacula moderantur, illis in Legatos in terris ipsorum degentes, iurisdictionis ius adscribendum sit (§. 30. & seqq.), inde ex necessaria consecutione hæc conclusio conficitur: quando exercent imperantes, quorum in terris agunt Legati, in eos iurisdictionem; nihil fieri deminutionis de securitate & sanctitate Legatorum. Conferunt aliquid ad eneruandum robur GROTIANI argumenti B. COCCEII rationes(i), *mirum vero, inquit, si quis collata securitate Legati, cum securitate principis ac rei publicæ, illam huic præferre baud erubuerit, & magis prospectum vellet personæ Legati, quam toti ciuitati eiusque Principi apud quem degit. Quid enim non metuendum Principi ab hostis ministro, qui Legati iure prope domesticus est; animo quem hostilem retinet, hostis; impunitatis fiducia ferox & tumidus? Quid non ausurus est animo quem hostilem retinet, hostis; impunitatis fiducia ferox & tumidus? Quid non ausurus est Legatus in principem ac rempublicam hostilem, cui occasio & impunitas audaciam accendunt, & spes promerendæ Principis suæ gratiæ, animum studiumque machinandi grassandique acuunt? Hoc exempla Legatorum, in Reginam Angliæ conspirantium, docuerunt; quam ipsa quo-*

(g) In citato capite §. 4. num. 4.

(h) num. 6. eiusdem §.

(i) Quæ habentur in Diss. de Legato sancto non impuni Cap. III. §. VIII.

quotidie prope in discrimen vitæ regnique adducta, ipsique quotidie in propriis prope laribus, cum tot periculis de omnibus fortunis dimicandum fuerit, uti ex Camdeno expositum est vberiusque videri potest; cui igitur utilius est prospici, principi totique rei publicæ, ut tuti, an personæ Legati ut impunis sit?

§. LXXI. Quibus præstructis ea simul perspicue patent: Non læduntur principes mittentes Legatos, quorum Legati iurisdictioni subiciuntur imperantium, ad quos veniunt. (I) non lædi mutua imperantium, & quæ sibi inuicem respublicæ debent, officia, quando qui Legati ab altera mittuntur ad alteram, illius, ad quam veniunt, publicæ rei & imperantium pati Iudicia tenentur & subesse iurisdictioni. Nam Principes in Legatos pœnis, quas meruere, animaduertentes & compellentes eos ad officia, vtuntur iure sue; Quumque hac ratione non lædant Legatos; multo minus officia, ad quæ mittentibus Legatos obligantur, violant. *VRGENTIBVS* vero, violari tamen iurisdictionem mittentium Legatos, qua ipsi in Legatos gaudent; in aurem dico 1): quamdiu Legati non sunt potestati imperantium, quorum negotia gerunt, obnoxii, i.e. illi commorantur in alius publicæ rei terris; tamdiu Principibus illis, qui miserunt Legatos, nullam in eos iurisdictionem competere. Cum enim consistat *iurdictio in iure iudicandi de quorundam actionibus secundum Leges & ea, quæ decreta sunt, exequendi* (§. 13); nec vero liceat Principibus mittentibus Legatos, afficere eos intra alius publicæ rei, ac cuius nomine Legatione funguntur, pomœria agentes, dignis scelerum pœnis; nec adigere semper eos possit (§. 64.) ad obeunda quædam potenti manu; cumque quæ non licent, ea nec inter iura referenda sint (§. 12.); profecto consequens est, vt interea, dum Legati in terris versantur exteræ cuiusdam publicæ rei, non gaudeant Principes mittentes, in eos iurisdictione; *confer. utique quæ dicta sunt* (§. 64.). 2) Esto vero competere Principibus, qui miserunt Legationes, iuris dicendi ius in Legatos, etiam dum illi negotiorum obeundorum causa extra rempublicam constituti sunt: non illud tamen ius lædunt illi imperantes, quorum in potestate ac ditio tenentur Legati, vtentes aduersus hos suo iurisdictionis iure; quemadmodum comprobatum id est stabilitumque in antecedentibus.

§. LXXII. Quæ vero cum ita sint; cum non violari debita Principibus mittentibus officia, quando imperantes, ad quos veniunt da sunt.

niunt Legati, hos suæ subiiciunt iurisdictioni, pateat euidentissime (§. 70); cum demum, qui ad gubernacula sedent rerum publicarum, eodem omnes iure in Legatos ad se venientes gaudeant (§. 30. & seqq.): Inde facile cuius est ad intelligendum, quam illi quidem Principes a iusti & æqui tramite abluant, qui, ne Legati imperantium, ad quos missi sunt, subire iurisdictionem teneantur, omnem mouent lapidem & minitabundi contendunt; quando in Legatos eorum, transgressores Legum animaduersum pœnis est ab imperantibus, apud quos Legationem obeunt, aut compulsi illi sunt ad æs alienum, quod contraxerunt, soluendum &c., vt iniuriis sibi & Legatis illatis satisfiat, bellorum etiam fœua fulmina interminitantes. Quum vero bellorum, quæ ob male habitos Legatos suscepta sunt, plenæ sint profanæ historiæ (k); ideo quæri solet, quibus demum ex rationibus Legatorum causa arma licite conuenienterque naturæ Legibus moueantur? Belli Martisque discrimini res prius committenda non est, quam vbi non alia media suffectura deprehenduntur, quibus, vt, quæ altera res debet publica alteri, officia persoluantur, & vt læsionibus alteri ab altera illatis satisfiat, obtineri potest. Vnde eas tandem iniurias contra Legatos commissas, quæ vertuntur in ipsius principis & publicæ rei, cuius Legati negotia expediunt, contumeliam, nec possunt alia opera, quæ leuior est, propulsari, armis & bello vindicari posse euident est; vix autem futurum esse mihi persuadeo, vt desint media persequendi offensiones eiusmodi leuiora, siquidem v. gr. ad manus est ius, quod aiunt, *repressaliarum* & id genus alia.

Soluitur III^a Itia
Grotii obiectio;
pœnas haberi posse
per eos qui mittunt Legatos.

§. LXXIII. Argumentorum, quibus suam fulcit sententiam GROTIUS, illud maximum pondus habet; *quod pœna haberi posset* (& etiam compelli Legatus, vt officiis debitis defungatur, contractuum Legibus pareat &c.) *per eum, qui legatum misit, volentem, & si nolit, ab ipso exigere bello tanquam criminis approbato.* (l) Quæ vero vt subuertere penitus vniuersa contingat, aliqua eorum, quæ dixi (§. 20. & 21.) reuocanda sunt. Nimirum, cum naturæ Legum obligationibus Principes, qui res regunt publi-

(k) Vide GROTIUM Lib. II. cap. XVIII. §. 11.

(l) Vide citatum sapius caput XVIII. Lib. II. §. 4. num. 4.

publicas, teneantur, mediis omnibus, quæ tendunt ad promouendum salutis publicæ incrementum, applicandis sollicitam dare operam: inde consequitur, vt media etiam accommodata excitare debeant, quæ, ne legati lædant salutem publicam, sed vt, quantum in ipsis situm est, sartam eam tectamque conseruent, efficiunt. Vnde quæ ad hæc obtinenda parum aut nihil conferunt, nec ita comparata sunt, quemadmodum requirunt salutis publicæ rationes, ea procul a curis Principum absunto. Esto vero, fieri interdum, vt in Legatos criminum aduersus publicam rem, cuius in terris commorati sunt, commissorum reos domum redeuntés a principibus, qui eos ablegauerunt, animaduertatur; quod tamen quam raro contingat, cum & historiarum monumentis (m) & rationibus (§. 35) euincatur: ideo maxime idoneam & certissimam propulsandi amoliendique, quæ mala publicæ rei imminere a Legatis possunt, rationem Principes inire, euident est, qui ipsi Legum vinculis coercent constringuntque legatorum peccandi licentiam. Deinde vero (II) quum eorum Principum, ad quos Legati mittuntur, partes sunt, vt, ne rei, quam regunt, publicæ salus securitasque violetur a Legatis; nec hi officia sua & contractus, quos iniuerunt, contraueniant, dent operam; adeoque iure gaudeant, mediis omnibus, quæ ad hunc finem tendunt & posita sunt in eorum manibus, vtendi (§. 20. & seq.); profecto non tenentur hoc, quod penes ipsos est, iuris aliis relinquere; quod tamen cum futurum esset, si Legatos violatores publicæ salutis puniri a Principibus mittentibus compellique ad officia contradicentes curarent; (siquidem illi tunc principes, ne legati, quos miserunt, lædant publicæ rei, ad quam veniunt, salutem forent effecturi) itaque non obligari Imperantes, ad legatos principibus, a quibus veniunt, remittendos, vt ab iis pœnis afficiantur &c.; illud vero ex his omnibus cuique facile est ad intelligendum. Quid? quod si hæc quæ contra GROTIUM disputau,

H 2

taui,

(m) v.gr. qua pœna affectus CELLEMARIUS, legatus Hispanicus ad Gallos, Conspirationis Lutetiis Parisiorum ALBERONII instinctu excitata, cum domum rediret? qua BERNARDVS MENDOZA sceleratarum machinationum ad exteros in ANGLIAM inducendos & reginam deturbandam? plura dabit exempla recens & vetus Historia, vid. CAMDENVM, RICHARDVM ZOUCHVM aliosque.

taui, nullius essent momenti aut ponderis; sufficeret tamen ad GROTIUM eneruandum, Imperantibus Ius *omnibus* mediis vten-
di competere, quæ tendunt ad hunc finem salutis publicæ, ne le-
gati lædant eam violentique (§. 20. & seqq.); atque si ipsi obliga-
tionibus vinciunt legatos, obtinetur hic finis & quidem accomo-
datissime (§. 25. & seqq.). Vnde patet, nequaquam moderatores
rerum publicarum hoc in legatos iure priuandos esse. Tandem
vero cum bellum plena aleæ res sit, nec armorum Martisque di-
scrimini committenda ea sint (§. 62.), quæ possunt leuiori
opera expediri, i. e. quibus expediendis media suppetunt, quæ
non tanta publicæ saluti ac securitati pericula minitantur por-
tenduntque, quanta quidem ex bellis plerumque oriuntur;
ideo non possum non negare calculos GROTIUS existimanti,
bello exigendam esse, a principe pœnam non plectente lega-
tos criminum in republica, apud quam functi sunt legatione,
commissorum reos: satius enim esse vnum plecti quam bello
multos inuolui; illud vero habeo exploratissimum, & omnes
largiuntur, ac egregie ad rem meam faciunt illa COCCEIANA(n):
*negari plane nequit, satius utique esse, pœnam iure imperii a Le-
gato, quam bello a principe aduersario cum summo discrimine rei-
publicæ, exigere. Quod si hic vindictam bello molitur, iniuria
molitur, quæ alteri ius puniendi auferre nequit; expectandusque
est, ceteris paribus, belli euentus mala causa dignus.*

Soluitur obie-
ctio Grotii IV.

§. LXXIV. Quæ, porro, obiicit GROTIUS(o), *valde in lu-
brico locari salutem Legatorum, si actuum suorum rationem alii
reddere debeant, quam a quo mittuntur: quia, cum plerumque di-
uersa, sæpe & aduersa sint utriusque partis consilia; vix est, ut
non semper aliquid in Legatum dici possit, quod criminis acci-
piat speciem, iis iam itum est obuiam a B. COCCEIO. Et ve-
rum est(i), quod Legati Imperantibus, ad quos missi sunt,
actionum suarum reddere rationem teneantur, id non esse de
iis intelligendum, quæ ad legationis negotia pertinent, quippe
de quibus Principi demum mittenti suo respondent: ast eas putari
actiones, quæ sunt contra publicæ rei, in qua versantur, salutem
securitatemque & habent aliquam cum ea connexionem: nec id
vero*

(n) Vid. Diff. illius de Legato sancto non impuni Cap. III. §. 8.

(o) l. citato §. IV. num. 4.

vero obesse securitati legatorum, (§. 70.) euictum probatumque est. Deinde cum Legatos sanctos & inuiolabiles dixerim; nec sub specie iurisdictionis, qua gaudent rerumpublicarum moderatores in aduenientes Legatos, liceant quædam naturæ Legibus aduersa: Inde, quæ GROTIUS ait, *semper aliquid in Legatum dici posset, quod criminis accipiat speciem*, ea prorsus ad me non pertinere ex his palam redditur; veri enim criminis conuictum esse legatum oportere, si pœnis adficiendus sit, non ficti, mea est sententia (*vid. Cap. II.*). Elegantiora sunt COCCETIANA (p), quibus huius GROTIANI argumenti robur eneruat, quam ut prætermitti a me possint: *Magis utique, inquit, in lubrico locatur Salus Principis & totius reipublicæ, si in eius quasi sinu Legatus hostis impune delinquere, & machinari in rempublicam potest: Quid igitur potius, Legati persona, an reipublicæ? Cæterum nec insidias salutis Legatorum Lex naturæ, sed pœnas statuit; sed nec in lubrico locatur salus Legatorum, si iure agunt. Quin etsi in eos quid ita statuatur, id per iniuriam fiet, quæ fieri posset, siue ius puniendi sit principi, siue non sit; si igitur salus Legati in lubrico est apud Principem ad quem mittitur: id non est ex iure puniendi, sed ex iniuria. In eo vero maxime fallitur GROTIUS, quod ait, semper aliquid in Legatum dici posset, quod criminis accipiat speciem: potest enim Legatus causam principis sui, apud eum, ad quem mittitur, palam omni studio & contentione agere, quod in speciem criminis verti neutiquam potest; at vero clam machinando in principem, vel alios lædendo, omnino delinquit, neque id speciem delicti habet, sed verum omnino delictum est.*

§. LXXV. Quamuis igitur GROTIUS omnino sibi persuadeat, placuisse gentibus, ut communis mos, qui quemuis in alieno territorio existentem eius loci territorio subiicit, exceptionem pateretur in Legatis (q). Cum tamen fundamenta corruerint universa, quibus suam inædificauit sententiam; fieri non potest, quin hæc eodem labefactata motu penitus concidat. Mirum autem videtur, censere GROTIUM; placuisse gentibus, ut immunes sint Legati a foro loci, in quo quidem commorantur, idque ipsi argumenti instar esse pro stabilienda, quam de Legatorum iudice amplexus est, sententia: *vel enim illud, placuisse gentibus, ita capien-*

Soluitur obiectio GROTII desumpta a placitis gentium.

H 3

dum

(p) Vid. diff. cit. Cap. III. §. 9.

(q) Loc. cit. §. IV. num. 5.

dum est, singulas sanciuisse gentes, ut Legati ad se venientes non tenerentur suam subire iurisdictionem; sic vero, cum a voluntate eorum profectum sit, immunes esse ab iudiciis eorum Legatos, quotiescunque libuerit, licite hoc deferent consilium; *vel, pacta* esse inter gentes inita de non subiiciendis, quos ad se inuicem mittunt, legatis iurisdictioni suæ: ast eiusmodi pactiones intercessisse inter gentes, unde vero euictum GROTIUS dedit? quid? quod, mea quidem sententia, pacta eiusmodi naturæ Legibus aduersantur. Nam, cum obligatissimæ gentes sint ad conseruandam securitatis & salutis suæ incolumitatem; cumque ne legati saluti publicæ insidias moliantur, ad id vero obtinendum nihil sit accomodatius, quam legatos ab ipsis gentibus, ad quas veniunt, obligari per pœnas & potentem manum, ne lædant publicæ rei salutem (§. 25. & 73.): quis vero exinde consequi non animaduertet, pacta, quibus priuantur gentes iure suo legum obligationibus auertendi, quæ ipsis pericula impendent a legatis; ea aliena esse a legibus naturæ?

Diluitur illa, desumpta a tacito pacto, quod GROTIUS intercedere inter admissum Legatum & Principem, ad quem venit legatus, existimat.

§. LXXVI. Ex quibus palam redditur, quæ sit mens mea, de illo tacito pacto, quod fingit GROTIUS (r) inter legatum admissum & principem, ad quem venit, intercessisse; vi cuius is liberetur ab illius principis iurisdictione, ac in quo demum GROTIUS vltimum sententiæ suæ præsidium quærit. Ac vero sine vlla ratione, intercedere eiusmodi pactum inter Principem & legatum, statuitur; ad tacitam pactionem necesse est consensus eorum, qui eam ineunt, ex factis colligi: an vero ex admissione legati apparet Principis voluntas, ut non subesse legati teneantur suæ iurisdictioni? nego id ac pernego. Quum enim *admittere Legatos* significet, libertatem ipsis dare ingrediendi publicæ rei, ad quam missi sunt, terras, & exponendi, quæ habent in mandatis: conficitur sane, ut principes, quando admiserunt legatos, non ideo iis simul a sua iurisdictione permiserint immunitatem: possunt enim Legati concredita obire negotia, possunt exponere quæ habent in mandatis, quamuis teneantur iudicia pati imperantium, ad quos missi sunt; ceu illud est euidentissimum, & clarius patebit ex sequentibus.

§. LXXVII.

(1) Loc. cit. §. V.

§. LXXVII. Nam, vt tandem ad BYNKERSHOEKII obiectiones, quas diuersas a GROTIANIS habet, animum aduertam; labefactare is sententiam meam aggreditur ea ratione; quod impediendæ non sint Legationes, impediri eas autem, si debeant Legati subesse imperantium, ad quos veniunt, iurisdictioni (s). Quod autem oppositum mihi argumentum quam omni pondere destituatur apparebit, quando, quid significet *impedire Legationes*, in aprico erit positum. Cum, qui plane omnes Legatos ab aliquo Principe missos reiecit, nec libertatem ipsis concedit exponendi tractandique negotia, quæ habent in mandatis; eum dicamus impedimento esse Legationibus: ideo, omnia Legationum esse impedimenta, euident est, quæ negotia, quorum causa Legati mittuntur, plane perturbant, eisque expediendis prorsus officiunt. Quare, quamuis Legati, ob crimina in republica, apud quam funguntur Legatione, commissa ea pœna affecti sint, qua, quo minus tractandis negotiis operam dent impediuntur; non ideo tamen plane cessant eæ Legationes, ad quas obeundas missi illi sunt Legati; siquidem nuntio accepto Principes, quorum Legati pœnas passi sunt, aliis hanc Legationis prouinciam demandabunt. Quod si vrgeat BYNKERSHOEKIVS, etsi non impediantur Legationes, retardari eas tamen trahique Legationes, quæ non recipiant cunctationem; respondeo: Legatos ipsos esse in culpa, vt hæc mora eueniat; nec video, cur ea propter ferendum sit moderatoribus rerum publicarum, impune Legatos impingere in officia sua, laceßere ciues, conturbare publicæ salutis rationes. Deinde, quoties vero futurum est, vt, quia Legati iudiciis irriti sunt, ideo negotiorum ab iis expediendorum aliqua fieri debeat intercapedo? cum otium habeant res suas curandi, cum tem-

Euertitur Ob-
iectio I. BYN-
KERSHOEKII,
*impediri lega-
tiones.*

(s) Vti colligere est §. II. Cap. VII. de iudice Legatorum pag. 75. gallicæ editionis, qua ego vtor. Verba ita se habent: „Ainsi il faut à la vérité, qu'on n'ap-
„porte aucun retardement, ni aucun empêchement à ce que l'Ambassadeur ne
„puisse commodément vaquer à ses négociations, pour l'intérêt de son Prin-
„ce.” Ez paulo post cum ipse erga hanc sententiam obiectiones aliquas formauisset:
„Tout ce qu'on peut dire pour colorer la Iustice d'un Privilège si incom-
„mode, c'est qu'il est nécessaire de l'acorder iusqu'à ce point, pour ne pas
detourner les Ambassadeurs des fonctions de leur emploi.” *Inprimis confes-
§. V. huius Cap. VII. in quo persequitur hanc rationem suam.*

tempus reliquum ipsis sit, quod venationibus, spectaculis & id genus aliis recreationibus, impendant (t), sane nec multitudine occupationum prohibentur, quo minus causam defendant suam in iudiciis.

Obiectio II.
BYNKERS-
HOEKII.

§. LXXVIII. Si tantum salutis publicæ momentum in Legationibus situm est; si non futurus esset qui Legatione fungeretur, quando Legati imperantium, ad quos veniunt, subesse iurisdictioni tenerentur; ita, porro, rationes subducit suas BYNKERSHOEKIUS (u): sequitur, ut Legati iudiciis reipublicæ, ad quam veniunt, subiici non debeant. Consensio, multum conferre ad salutis publicæ incrementum Legationes (§. 4. & 48.); at, si obnoxii redderentur Legati publicæ rei, ad quam mittuntur, iurisdictioni, defuturos qui Legationum munera obierent: id ut existimem adduci me nunquam patiar. Nam aut Legati propensi sunt ad explenda virtutum officia animi, suum tribuentes cuique, lædentes neminem, & Legum parent obligationibus; illis vero idem est cuiuscunque subint iurisdictioni: non enim agere ea intendunt, quæ coerceri pœnis debeant, utque eos compelli ad officia per potentem manum opus sit; aut illi vitiorum flagitiis indulgent, rapiunturque affectuum suorum imperio; his autem nec demandari debent illa momentosa Legationum munera; ac si pœnis illi afficiendi sint, aut compellendi ad officia contradicentes; nihil quidem eorum interesse debet, a quonam Principe puniantur, adiganturque ut sua expleant officia.

Obiectio III.
BYNKERS-
HOEKII re-
fellitur.

§. LXXIX. Superest illud BYNKERSHOEKIANÆ sententiæ munimentum; ad quod, qui ILLI & GROTIO suffragantur, veluti ad sacram anchoram omnes confugiunt: nimirum legatos extraneorum curare principum negotia, non subditos esse rei-
publi-

(t) Sic comparatum est, quod ipse sibi opponit BYNKERSHOEKIUS, argumentum; ad quod cum nihil responderit, nec eum huic rationi suæ, quam hoc §. 77. perlustravi, multum confidere intelligitur; „Les Ambassadeurs, inquit, „qui résident pendant long tems dans une Cour étrangère, comme font au- „jourd'hui la plû part, n'ont presque rien à faire, & ne passent guères leur „tems qu'en Festins, en spectacles, ou autres sortes de Divertissimens; se con- „tentant d'écrire quelque fois à leur Prince, pour leur apprendre qu'ils sont „encore en vie, & qu'ils pensent à Lui quelque fois,, Vide Cap. VII. de Ju- dice Legatorum §. II. pag. 76. editionis gallicæ.

(u) Vid. Cap. VII. §. V. pag. 76. edit gallicæ.

publicæ, ad quam veniunt, nec ideo iurisdictioni illius subli-
 cios(x); quæ itaque euertenda mihi sunt: An euertam vero, quæ
 conuulsa iam sunt dirutaque? Nam (I) ius competere rerumpu-
 blicarum moderatoribus, ad quos veniunt Legati, hos suæ sub-
 iiciendi imperio; id, nisi me fallunt omnia, euictum dedi (§.29.). De-
 inde vero (II) quamuis ponamus, legatos non esse subditos Impe-
 rantium, ad quos veniunt; illud tamen omni caret fundamento,
 quod Imperantibus adscribi in eos iurisdictioni non debeat, qui
 non sunt subditi eorum. Cum enim *iurisdictioni* in iure consistat
 iudicandi de quorundam actionibus secundum leges & iudica-
 tum exequendi (§.13.), id quidem in aprico ponitur, qui subesse
 iurisdictioni debet, ut ille legibus quibusdam obligatus sit neces-
 sario requiri: ast etiam homines naturalibus legibus tenentur, &
 qui non ciuilibus reipublicæ legibus obstringitur; is publicæ illius
 rei non est subditus (§.29.). Vnde luce clarius meridiana apparet,
 qui iure gaudet iudicandi de eorum, qui non ipsius legibus tenen-
 tur, actionibus secundum naturæ leges, illi in non sibi subditum
 competere iurisdictionem. Cum vero ad iurisdictionis munera,
 præter iudicandi ius, ius etiam pertineat exequendi iudicatum; ac
 vero qui exequitur iudicatum, is pœnas statuatur aut adducat po-
 tenti manu ad obeunda, quæ debent, officia contradicentes (§.13.);
 cumque qui pœnas statuit compellitque contradicentes ad officia,
 is eos obligationum vinculis constringat (§.25.), ac qui obligan-
 tur legibus, illi subditi fiant (§.29.): ideo, (I) posse imperantibus
 in eos competere iurisdictionem, qui non sunt subditi eorum; ast
 (II) fieri eos tamen, quando, qui imperant, suo iurisdictionis iure
 aduersus eos vtuntur; id facile est ad animaduertendum. Quia,
 porro, non potest quisquam imperantium subesse iurisdictioni,
 in quorum non est potestate positus (§.73.); inde (§.41.) stabili-
 tum a me est, quamuis legatus nondum sit subditus imperantium
 ad quos venit; quia tamen in eorum constituitur potestate: ideo
 ius illis competere imperantibus animaduertendi in legatos, si
 infidias publicæ salutis struxerint, extraordinaria pœna, ut cum illi
 tum alii ab eiusmodi maleuolis absterreantur conatibus, & com-
 pellendi eos contradicentes; ut munera sua & partes suas erga
 I
 ciues

(x) De Iudice Legatorum Cap. V. §. 7. Cap. VIII. §. 2. Cap. XVII. §. 12.

ciues reipublicæ expleant; ac hinc imperantes etiam in legatos nondum subditos gaudere iurisdictione; siquidem in IVRE consistit iurisdictione.

Transitio fit
ad CASSIANA
Argumenta:
& diluitur I.
Obiectio
CASSII.

§. LXXX. Quibus, porro, vitur argumentis BYNKERSHOEKIVS (y), pro stabilienda sententia sua; ea, cum non sint a GRO-
TIANIS diuersa, nec peculiari indigent perlustratione. Quod
ad STEPHANVM CASSIVM attinet: is quoque eam rationem,
quod legatus non sit imperantium, ad quos venit, subiectus im-
perio, in partes suas vocat (z); quæ vero §. *anteced.* excussa, ni fal-
lor, a me est & labefactata concidit (a). Deinde ex Characterẽ lega-
torum repræsentatio ducit pro astringenda eorum immunitate ab
imperantium, ad quos veniunt, iurisdictione, argumentum: *ex*
his quæ dixi, inquit, *liquido intelligi arbitror, quæ sit illa sanctitas*
Legatorum ex lure Naturæ & Gentium; videlicet EADEM QUAE
MITTENTIS, summa inter homines atque perfectissima, QVA LE-
GIBVS CIVILIBVS QVIBVSCVQVE & OMNI HVMANA PO-
TESTATE ac IURISDICTIONE eximitur soluiturque. Id qui-
dem huic quoad genti, illi autem quoad mittenti Legatus substitu-
tus est, competit. (b) Verum (I) id saltem vult repræsentatiua qua-
litas Legatorum, ut iisdem illi, ac Principibus, a quibus missi sunt,
debentur, honoribus perfruantur (§. 7.); ideoque CASSIVS &
quicumque hac in parte cum eo sentiunt, in conceptu Characteris
repræsentatii falluntur (§. *cit.*). Ac (II) cum nec ipsi principes
plane territorii, in quo versantur, auctoritatem effugiant (c) (§. 33.);
consequens est, ut etiam si ponamus Legatos Principibus suis in
omnibus similes haberi, non tamen hic Character eorum repræ-
senta-

(y) Vid. Caput V. VII. XVI. XVIII. & XIX.

(z) Vide diatriben EIVS de iure & iudice Legatorum, Sect. III. §. V.

(a) CASSII hanc esse palmariam rationem: nempe non esse subditum Legatum;
id inde etiam liquet: quis eum Principi, ad quem venit, æqualem censet ac
ideo quidem: quia (I) Principem suum repræsentet, vid. Sect. III. illius §. 22.
& (II) quia non consenserit ut subiiceretur Principi, ad quem venit, imperio;
alteram everti rationem §. hoc LXXX. alteram §. LXXXII. Vnde quæ hoc fun-
damento suo §. 28. 29. 32. & aliis inædificat, etiam corruunt.

(b) §. 82. Sectionis II. operis citati.

(c) Exempla Principum, qui ipsi in iudiciis causam suam dixerunt, vide apud
BYNKERSHOEKIVM Cap. IV. §. 3. 4. 5. & 6. In GELDRIÆ ducatu Principes
solent extranei, in eo commorantes, in iudicia vocari.

sentatitius patrocinetur immunitati, quam vindicare sibi annuntur, ab imperantium, apud quos Legationem obeunt, iurisdictione. Deinde (III) si id quoque in gratiam aliter sentientium concedam, Principes in alienis terris commorantes, nulla teneri iurisdictione; si admittam, porro, id etiam secum ferre Characterem repræsentatitium Legatorum (quæ tamen euinci nulla possunt ratione): an protinus canerent aliter sentientes Triumphum & trophæa ponerent? neutiquam possent. Nam, cum tamen non eant inficias, a Principum concessione Characterem proficisci repræsentatitium legatorum; id antea, cuinam vero Principi, an vero mittenti, aut illi ad quem veniunt, ea Characteris repræsentatitii iura Legati referre accepta deberent, foret euolendum; Principi certe, a quo mittuntur, ea iura debituri non essent, cum iis idem ipse destituatur, (nec enim alium Principem obligare, ut de Legato suo non iudicet, ipsi licet); si autem ea a Principe, ad quem venit Legatus, proficiscuntur; omnis inter nos extincta est dissensio; renunciat enim tunc Princeps iuri suo. Tandem (IV) cum non omnes Legati Characterem fulgeant repræsentatitio, non possum non mirari, fuisse & esse adhuc, qui eo nomine Legatis omnibus, a Principum, ad quos mittuntur, iurisdictione vindicare immunitatem annuntur (d).

§. LXXXI. Ast tamen, omnes Legatos gentem, cuius expediunt negotia, repræsentare; gentes vero nullius teneri iurisdictione, alii obiciunt. Enim vero non alia ratione Legati repræsentare gentem suam dicendi sunt, quam quod ea, quæ a Legatis cum exteris acta sunt, eiusdem habeantur stabilitatis, ac si per ipsius gentis vniuersæ suffragia decreta expeditaque fuissent: non enim alia in re haberi similes genti, a qua mittuntur, vniuersæ possunt (§. 7.).

§. LXXXII. Tandem id quoque telum, quod CASSIUS in Obiectio cas-
me stringit, retundendum est; ideo non competere ius rerum-

I 2

publi-

sn III. quam
exinde petit,
quia non con-

(d) Id adhuc monendum est, valde incongrua videri, quæ CASSIUS existimat: *senserint Legati, eueritur.* *Omnibus legibus civilibus, & omni humana iurisdictione solutos esse Legatos,* (vid. eius verba in initio huius §. 80. allegata). Non est quisquam Legibus civilibus solutus, nisi sit imperans: An vero imperans Legatus est? An permittendum Legato, ut impune occidat, lædat, defraudet, circumueniat omnes? patet quam hæc CASSII omni fundamento destituantur.

publicarum moderatoribus, eos, qui in ipsorum terris morantur, suæ subiiciendi iurisdictioni: *quia nempe illi non consenserunt* (e). Profecto non contigit mihi adeo esse felici, ut, quid consensus Principis cuiusdam terras ingredientium ad hanc rem faciat intelligerem. An enim æquo ferant animo Principes, qui in ipsorum terras veniunt, eos impune struere machinarique publicæ saluti insidias, eos lædere ciues, defraudare, circumuenire vniuersos, nulla eos intacta relinquere, ut flagitiosissima quæque impune committant, & ideo quidem, quoniam, ut punirentur ab iis principibus adducerenturque ad officia sua explenda, non consenserunt? Remittendos, inquis, esse ad rempublicam, in qua fuerunt antea commorati: sed non consenserunt ut remitterentur; non delatum ab ipsis est hoc Ius Principibus, in quorum terris nunc sunt; nihilo tamen secius vrget, ut concedantur Principum Dominorum suorum potestati, requirere publicæ salutis rationes? hæc ego & eadem volebam; nec igitur inficiaris, licere moderatoribus rerum publicarum quædam ex salutis publicæ rationibus, quamuis illi, in quos ea licent, vel maxime mentem suam & voluntatem aliter declarauerint; ac exinde demum stabiliuisse mihi videor, competere ius imperantibus, legatos suæ subiiciendi iurisdictioni, puniendi eos si crimina patrauerint, compellendique ut officia ciuibz debita expleant contradicentes (§. 20. 25. & seqq.), quicquid alii nitantur in contrarium; consule, si placet, (§. 29. & 73.) quæque in iis dicta sunt de subiectione, ac non remittendis Legatis ad Principes, quorum gerunt negotia, ut illi in criminum reos animaduertant, & meditare curatius.

Epilogus &
recapitulatio
dictorum.

§. LXXXII. Quibus igitur omnibus difficultatibus & obstaculis, quæ obuersari sententiæ meæ videbantur, e via remotis, summa nunc demum manus huic dissertationi imponenda est. Constitutum equidem erat, ad Romanorum Legum de legatis sancita consideranda attentius & momentis suis ponderanda aliqualem operam meam aduertere; quæ vero cum iam excussa explicitaque a BYNKERSHOEKIO (f) & RICHARDO ZOVCHEO (g) aliisque deprehendam; cumque alienum sit ab instituti mei rationibus

(e) Vide Sect. III. eius libelli de Iudice Legatorum, Sect. III. §. 21.

(f) Vide Caput VI. libri BYNKERSHOEKIANI, de iudice Legatorum.

(g) Capite VIII. dissertationis, de legati delinquentis Iudice Competente.

ribus, minima quævis confectari & ab aliis occupata reperere; ac iam dum præter expectationem hæc paginæ excreuerint: ideo quidem eo lubentius hoc deferui consilium. Contentus sum stabiliuisse, subiiciendos esse Legatos Imperantium, ad quos veniunt, Iurisdictioni (§. 30. & seq.); fora eos & ciuilia & criminalia (§. 36. & 37.), contractus & delicti (§. 39.) in republica, apud quam legatione funguntur, fortiri; multaque perperam Iura Legatis tribui, quæ nulla ipsis ratione competunt (Cap. III.). Et quamuis longe aliam iniuerim probandi rationem, ac alii consueverunt; siquidem adduci non possum, ut eorum Iudiciis calculos addam, qui gaudere imperantes in legatos iurisdictione, exinde quia in hostem licent omnia, sibi persuadent; quæ tunc enim in legatos licent, ea fieri per defensionis modum, non iurisdictionis, recte monet CASSIUS (h). Quamuis porro a plerisque & tantum non omnibus, qui de legatis commentarios adornauere, secessum fecerim; mihi tamen facile & iuuenili ætati meæ, cum a veritate patrocinium; tum, quod me huic argumento multis & difficultatibus & dubitationibus obruto commiserim, apud AEQVOS LECTORES veniam polliceor. Meum denique est, dum in portum delatus sum, DEO supremo rerum omnium studio-rumque MODERATORI, votiuam suspendere Tabulam, Eique totius, si qua futura est, vitæ meæ ac studiorum rationes votis incitatissimis commendare.

TANTVM EST.

(hr) Sect. III. sæpius citati tractatus §. 65.

VIRO IUVENI GENEROSISSIMO

EXIMIAQUE ET VIRTUTE ET ERUDITIONE
SUMMOPERE COMMENDANDO

S. P. D.

PRAESES.

Iam pridem est, ex quo crebriore, quæ Tecum mihi intercessit, consuetudine edoctus singularis ingenii Tui dotes & admirari & suspicere ceperim. Licet enim in florentissima hac nostra Fridericiana iuuenum nobili sanguine natorum baud exigua sit annona, quorum quisque non ge-
neris

neris tantum splendore, sed sua propria quadam laude floreat; inter equales tamen Te doctrina nulli inferiorem, multis vero & virtutum ornamentis & morum elegantia longe superiorem iure meritoque censui. Quapropter quum per aliquot annos non nostris tantum diligenter scholis usus, sed & aliorum optimis tinctus praeceptis, specimen tandem aliquod academicum meditareris, maximopere mihi gratulatus sum, quod suasu optimi Parentis, VIRI VENERANDI, meo potissimum auxilio hac in re uti, mihiq; Praesidis, ut vocant, munus deferre volueris. Equidem non sum ignarus, Te meo hac in re officio facile supersedere potuisse, quum tantus Tibi insit ingenii vigor, tanta iudicii acies, cum suavisimo sermonis lepore coniuncta, ut vel solus ad auertenda aduersariorum tela sufficeres, nec ad periculum, quod illi intencabunt, feliciter propulsandum alieno indigeres clypeo. Nihil tamen secius periucundum mihi cecidit, saltem ut testem & praekonem eruditionis doctrinaeque. Tua amico huic certamini interesse & obsequii simul erga summum Parentem Tuum documentum diu iam votis meis expetitum statuere. Ipsam vero dissertationem quod attinet, eam mihi tradidisti proprio Marte elaboratam & ita limatam atque perpolitam, ut, quae mea quidem sententia est, nihil plane neque omitti neque adponi commode queat. Conscripsisti eam secundum principia, quae pro diuersis doctorum opinionibus non omnibus probantur; methodum deinde elegisti itidem perpauca, nec mihi ipsi, ut ingenue fatear, in elaborando inueniendoque familiarem. Hac ego ratione inductus potius nihil omnino, imo ne litteram quidem addere volui, quam aliquid interponere, quod vel minus cum reliquis cohaereat, vel theses Tuas aliquo modo suspectas reddere, vel ordinem, qui Tibi adeo arrisit, turbare posset. At vero non opus est lima, quando enim quid ratione in consilium adhibita excogitatum & elaboratum est, validissimis quoque rationibus facile propugnabitur, imprimis a Te, qui & doctrina & facundia abunde polles. Quare nihil prorsus reliquum est, quam ut Tibi ex animo gratuler, conceptisque votis adprecer, ut Tuam indefessam plane industriam promeritum olim maneat premium & omnia caepa Tua ad sanctissimi Numinis summam gloriam & patriae eximium eueniant emolumentum. Tu modo eam, quam semel iam strenue calcare incepisti, semitam inposterum impigre ambulare pergas; ad celsissimum jãne amplissima verissimaque laudis fastigium exiteris felicissime. Eodem tramite paternarum etiam virtutum una cum egregiis fratribus, quorum alter iam laudabiliter Tibi praet, alter autem eadem fere Tecum premit vestigia, iustissimus aliquando heres es futurus, nouumque inclytæ Familiae allaturus ornamentum. Dabam in Frideritiana, die 30. Mensis Octobris, MDCCXXIV.

neris tantum splendore, sed sua propria quadam laude floreat; inter equales tamen Te doctrina nulli inferiorem, multis vero & virtutum ornamentis & morum elegantia longe superiorem iure meritoque censui. Quapropter quum per aliquot annos non nostris tantum diligenter scholis usus, sed & aliorum optimis tinctus praeceptis, specimen tandem aliquod academicum meditareris, maximopere mihi gratulatus sum, quod suasu optimi Parentis, VIRI VENERANDI, meo potissimum auxilio hac in re uti, mihiq; Praesidis, ut vocant, munus deferre volueris. Equidem non sum ignarus, Te meo hac in re officio facile supersedere potuisse, quum tantus Tibi insit ingenii vigor, tanta iudicii acies, cum suauissimo sermonis lepore coniuncta, ut vel solus ad auertenda aduersariorum tela sufficeres, nec ad periculum, quod illi intentabunt, feliciter propulsandum alieno indigeres clypeo. Nihil tamen secius periucundum mihi cecidit, saltem ut testem & praekonem eruditionis doctrinaeque Tuae amico huic certamini interesse & obsequii simul erga summum Parentem Tuum documentum diu iam votis meis expetitum statuere. Ipsam vero dissertationem quod attinet, eam mihi tradidisti proprio Marte elaboratam & ita limatam atque perpolitam, ut, quae mea quidem sententia est, nihil plane neque omitti neque adponi commode queat. Conscripisti eam secundum principia, quae pro diuersis doctorum opinionibus non omnibus probantur; methodum deinde elegisti itidem perpaucis, nec mihi ipsi, ut ingenue fatear, in elaborando inueniendoque familiarem. Hac ego ratione inductus potius nihil omnino, imo ne litteram quidem addere volui, quam aliquid interponere, quod vel minus cum reliquis cohaereat, vel theses Tuas aliquo modo suspectas reddere, vel ordinem, qui Tibi adeo arrisit, turbare posset. At vero non opus est lima, quando enim quid ratione in consilium adhibita excogitatum & elaboratum est, validissimis quoque rationibus facile propugnabitur, imprimis a Te, qui & doctrina & facundia abunde polles. Quare nihil prorsus reliquum est, quam ut Tibi ex animo gratuler, conceptisque votis adprecer, ut Tuam indefessam plane industriam promeritum olim maneat premium & omnia caepa Tua ad sanctissimi Numinis summam gloriam & patriae eximium eueniant emolumentum. Tu modo eam, quam semel iam strenue calcare incepisti, semitam inposterum impigre ambulare pergas; ad celsissimum jãne amplissimae verissimaeque laudis fastigium exiteris felicissime. Eodem tramite paternarum etiam virtutum una cum egregiis fratribus, quorum alter iam laudabiliter Tibi praet, alter autem eadem fere Tecum premit vestigia, iustissimus aliquando heres es futurus, nouumque inclytæ Familiae allaturus ornamentum. Dabam in Fridericiana, die 30. Mensis Octobris, MDCCXXIV.

Fleischer, Johann Lorenz,

De iuribus et iudice competente legatorum, vom Recht und eigentlichem
Richter der Abgesandten, dissertatio iuris gentium et publici universalis

Hala 1745

4 Diss. 1748#Beibd.62

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10821092-6

VD18 14957000-001